

Franczia folyékony HAJFESTŐ (Cromatique Parisien)

melylyel minden haját tetszés szerint 10 perc alatt állandóan megfestheti fekete, barna vagy szőkére. Tulajdonságai: a szín állandó a természetes színtől meg nem különbözethető, az alkalmazás egyszerű. Ára 3 frt. A készületek (csészek, kefék stb.) 60 kr. Főraktár: Budapest, Török József gyógyszer-tára, Király-utca 12. szám. 7080

Marienbad otthon.

A Fucus klinikailag elismert gyógyszer soványításra s a hizás megakadályozására, valamint a kóvér egyének-nél előforduló asztma megszüntetésére. Ára ötvenként 2 frt, 20 napra való 12 frt. Kapható Hazlinszky Károly, gyógyszerésznél, Bpest, VIII., Rökk Szilárd-utca 28.

LOHSE világhírű különlegességei a bőr ápolására.

EAU DE LYS DE LOHSE.
Hétvan év óta feltulmulhatatlan mint legkiválóbb bőrvíz a tökéletes ifjú üdőség megtartására, valamint a nyári szeplő, napcsimán, pirosság, száraz felek és az arcz minden tisztálásra gának biztos eltávolítására fehéren és rózsaszínben szőkéknek, sárgában barnáknak.
LOHSE liliumtej-szappan csodás illata, tisztasága és finomsága végett a legkiválóbb toaletta-szappan drbjá 60 kr., rózsaszín 1 frt. Gyógyászati tisztálási mid-tátságok mindig figyelni a cégére: **GUSTAV LOHSE** 45 Jägerstr. 46 Berlin, udvari illatszerész.
Kapható Ausztria-Magyarország minden gyógyszer-tárában és jobb illatszer-üzleteiben. 7067

A női szépség

emlékeire, tökéletesítésére és fen-tartására legkiválóbb, teljesen ár-talmatlan, vegyíztiszta és zsírmen-tes készítmény a 7163

Margit Crème.
Rövid idő alatt szünteti szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (mit-esser) és minden más bőrbajt. Kismintja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is üde bájos arczsín köleszönz, ára 50 kr., nagy 1 forint. Margit hölgy 60 kr., 3 szinben. Margit szappan 35 kr. Margit fogpép (Zahnpaste) 50 kr.
Készítő FÖLDES gyógyszer-tára, Aradon Deák Ferenc-utca 11. sz.
Főraktár: Török József gyógyszer-tára, Budapest, Király-utca 12.

Több mint

50 év óta sikerrel használtuk! Szeplőket és májfoltokat, valamint az összes bőrtisztáltságokat biztosan eltávolítja az

Eszéki Spitzer Kenőcs és az eszéki Salvator szappan

Valódi minőségben csak a **DIENES J. C.-féle** gyógyszer-tárban. **Eszéken, felsőváros.**

- 1 kis tégely valódi Spitzer kenőcs. 35 kr.
- 1 nagy tégely valódi Spitzer kenőcs. 50 kr.
- 1 üveg valódi Spitzer mosdóvíz. 40 kr.
- 1 darab valódi Salvator szappan. 50 kr.
- 1 tégely képasztia. 60 kr.
- 1 doboz valódi Lyoni rizspor 3 szinben 50 kr. és 1 frt.

Figyelmeztetés. Csak akkor valódi, ha fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el van látva és kéri a t. cz. közönség csak Dienes-féle eszéki kenőt és szappant kéri és elfogadni.

Főraktár Budapest: **TÖRÖK JÓZSEF úrnál** Király-utca 12.

Férfi ingek: Szines francia batiszt. Angol piqué és szegélyes mellü fehér sifon. Pongyola utazó- és háló ingek. Divatos sötétbátok. Nap- és Esernyők. Angol fouillard és batiszt nyári Nyakkendők. Férfi és Női Harienyők. Kesztyűk és Angol sárga bőr cipők. Férfi Nemez- és Szalmakalpok. Utazó- és Fűdő Czikkok Nagy választékunk Raktára
FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST 7156
Koronaherceg-utca 11. és Kerepesi-út 9. sz.

MAZONÉ-FÉLE GIESSHÜBLER legítiszább égyeszes **SAVANYÚ-KÚT**

Levélbélyeg-kereskedés **PRÜCKLER J. C.** Budapest, IV., Régi posta-u. 5. Alapított 1876. 7121
Veszek! Eladok! Cserélek!

Főiskolai **Dr. KUN ZOLTÁN** kipróbált legaz- orvos gyógyszerel
Vérképző labdacok, rózsaszine czukrova: vérszegé-gek, görválykórosok, lázban fehérvérűeknek legjobb gyógyszer. 1 üveg ára 1 frt 80 kr.
Hurut labdacok, gyomorhurut, tüdő- és gégehurut, tüdővérség, hűdőzés, hideglelés, malária, gyá-mkór ellen legkiválóbb 1 üveg egésznek czukrozott labdacok ára 1 frt 80 kr.
Női betegségek ellen leghasznosabb gyógyszer az **IRRI-GALO FOR** 1 doboz 1 forint 20 kr.
Dentipurin-szájvíz legjobb minden szájvizek fölött! Kiváló óvszer a ragályos torokhajoknak is! Ára 60 krajczár.
A Purpurin Crème arc- és késmeneknek meglepő hatása van! 5 nap alatt az arczról minden foltot eltávolít a bárszemesítő varázsolja. 1 tégely 1 frt 20 kr. Kapható a készítőnél:
TRSTYANSZKY K. gyógyszerésznél Sárospatakon. 6839
Főraktár Budapest: Török József gyógyszer-tárban, Király-utca. Dr. Buday Emil gyógyszer-tárban, Városház-ter. Minden droga-üzletben és gyógyszer-tárban kaphatók.

Üzleti jelentés.

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy Bu-dapest, IV. ker. Váci-utca 16. szám alatti üzletemet házbéremelés folytán f. é. február hó 1-től kezdve ideiglenesen megszüntetem. Fennálló virágaszalt ugyszin-tén másféle növénydíszítéseket, eszokrokat, koszorukat stb. továbbra is VII. kerület Gizella-uti kertészeti telepem-ről, fenntartom; és igyekszem fogok e tekintetben a nagy-értelmű közönség pártfogását a jövőben is kiérdemelni. Egyidejűleg az irántam tanúsított eddigi nagymérvű bizalomért hálás köszönetemet nyilvánítva, maradok tisztellettél 7109

SZELNÁR VILMOS mű- és keresk. kertész. Budapest, VII., Gizella-ut 45-47.

Nyaralóknak Dunakeszen, egészséges, vi-lágos lakás egy vagy két családnak, május 1-jétől, mérsékelt áron kiadó. — Értelmezhetni Szirák János-sal a közszégházánál. 7171

Quaker Oats
rendkívül tápláló, olcsó és ízletes, világszerte elter-jedt szer: **leves-, mártás- és tésztafélékhez.** Kapható — csupán zárt cso-magokban — mindenütt. Doboz 1 ang. font 32 kr., 1/2 font 18 kr., használati utasítással a Wiener Haus-fraten-Verein konyhaisko-lájában kipróbált külön-féle ételek készítéséhez.

Menyasszonyi selymekelmék
fehér, valamint fekete és mindenféle más szinben igazi gyári áron a valódiság és tartósságért való jóállás mellett, méterenkint 35 krajt 12 frt, porto- és vámmentesen házhoz szállítatnak. Legjobb körve-telen megrendelési forrás magánosok részére. Ezer meg ezer elismerő írat. Minták bérmentesen küldünk. Svájczta a levélporto kétszeres.
GRIEDER ADOLF ÉS TSA selymekelme-gyárak szövetsége Zürich. 0949
Spanyol kir. udvari szállítók. Spanyol kir. udvari szállítók.

Nincs többé fejfájás!
D. GÖZ MIGRAINE-PORA
huszonöt év óta egyoldalú, ideges, rheumaszerű, sőt gyomorból szár-mazó fejfájás ellen a legjobb sikerrel használható, mit több ezere menő kö-szönetyilvánítás bizonyít. Utolsó időben **Dr. MADRID UDVAR** és **Baross Gáborné** ó exellenciája feltűnő eredménytval használta. Kapható **KOLLER TESTV. REK** a Nagy Kristóf-hoz címzett gyógyszer-tárban Budapest, IV., Kristóf-ter 2. Váci-utca és Kristóf-ter sarkán. 7088

A budapesti asztalos ipartestület védnöksége alatt álló butorszakó-zfaly által alakított 7132
BUTORCSARNOK VIII., Bérkocsis-utca 12.
az ipartestület saját házában állandóan készletben tart **háló-, ebédlő-, uriszoba és szalonberendezéseket.** Ezzel mód van adva a n. é. közönségnek jó és szolid **butorokat jutányos áron** a közvetítők illetéke kereskedők mellőzésével az illető asztalos-mesterektől kézen vagy tetszészerinti megrendelés után beszerezhetni.

Vértés gyogysz.-féle
keleti labdacok.
Használat előtt. 7141 Használat után.
Gyenge nőknek szép télt testi formát kölcsönöznek. Egy adag 3 frt.
Kapható **VÉRTES L.** ságyógytárában Lugoson 96. sz.

Szolyvai és Polenai FORRÁS
legnagyobb natronbicarbonat tartalommal s legúdsabb szénsav mennyiséggel. 7174
A köszvény specficuma.
Ezek a vizek kitűnő sikerrel alkalmaztatnak a hgy-sav és hgyasavas sók felhalmozódása és lerako-dása ellen, ugymint köszvénynél, vesekövek és hgyhomoknál, a hgyutak és a hólyag hurutos bántalmánál, diabetes; sápkór (chlorosis) sárgaságnál.
LUHI ERZSÉBET medve védjeggyel.
gyomorbajok specficuma, a gyomor rendetlen működése ellen kitűnő hatással bír; feltűnő sikerrel lesz alkalmazva a **torok, gége és hörögk huru-tos bántalmánál, tulságos gyomorsavképződésnél, gyomorégés, étvágytalanság és vérszegénység**nél. Ezek a vizek közvetlenül az uradalmi igazgatóságnál Munkácson, vagy Budapestben az uradalmi ásványvizek rak-táraiban I. Lovas-ut 4. sz. a. megrendelhetők.

„Megnyilott“
Fesztytársaság palotájában Városliget
Krisztus a keresztfán és Jeruzsálem
óriási körkép. Látható: reggel 9 órától esti 9 óráig
Az esti órákban villanyvilágításnál.
Belépő díj 50 kr. 7172
Gyermekjegy 30 kr, katonajegy ór-mestertől lefelé 30 kr.

17. SZÁM. 1897. BUDAPEST, ÁPRILIS 25. 44. ÉVFOLYAM.

Különlét feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egyszéves 12 frt. Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG (egyszéves 8 frt. POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt 1 félévre — 6 • Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK (egyszéves 5.— Kétföldi előzetesekhez a postaiag megfizetendő viteldij is eszandandó. félévre — 2.50

SZILÁGYI ISTVÁN. 1819—1897.

MAGYAR tudományos világnak a milyen sze-rény, épen oly lelkes és mindvégig nemes idealizmussal munkálkodó tagja hűnyta le szemét örök álomra 1897 április 12-én reggeli 9 órakor: Szilágyi István, egykor Arany János «izaparti jó barát»-ja.
Szilágyi István azon tudósok közül való volt, a kik csöndben szeretnek élni és működni. Nem kereste a feltűnést, de nem is zárkózott el a tudományos és közelet mozgalmai elől. Csöndben, de fáradhatatlanul hatott, alkotott. Külö-nösen örült, ha tehetségeket fedezhetett föl, a kiket a legszívesebben támogatott, oktatott és lelkesített úgy szóval, mint leveleivel. S ez a tulajdonsága mutatta a legkésebben az ő nemes lényét és a közre kiható önzetlen tevékenységét.
Ez a közlékeny, nemes, tanítványai által rajongásig szeretve tisztelt férfiú szabolecsvár-megyei nemes birtokos családból származott. Szülői Szilágyi János és Forró Sára voltak. Nagy-Kállóban született 1819. évi január 6-án. Első oktatója idősebb testvére, János, kállói rektor volt. Majd a kállói egyház jeles papja, Fazekas György, az élénk és okos fiú kereszt-ápja, vette pártfogásába. Megszerette vele a könyveket s rá vette a szülőit, hogy Istvánt Debreczenbe, felsőbb iskolába vigyék tanulni. Így került 1834-ben a debreczeni kollégiumba, hol kiváló tehetségével és szorgalmával tanárai-nak valóságos kedvenczévé lett. Hat évet tö-ltött Debreczenben mint tanuló. Majd 1840 ószé-től 1842 tavaszáig megbízták a poétika (ma 5-ik gimnáziumi) osztály tanításával. Ezen osztály-tanítására idejében történt, hogy 1841-ben elnyerte a Kisfaludy-társaságnál «Árpád» című költeményével a Toldy Ferenc által pályadíjjul följajánlott ezüst serleget. 1842-ben a nagyszalontai ref. egyház tanácsa meghívta az ugyan-ottani ref. iskolába igazgató-tanítónak, mely állásban 1844 év tavaszáig működött. Itt kötött barátságot Arany Jánossal, a város akkori jegy-zőjével, mivel csaknem naponként együtt tanul-mányozták a hazai és külföldi irodalmat. Ugyan-ítt írta azt a ma is értékes nyelvtudományi munkáját, a melyet az Akadémia 100 arany-nyal jutalmazott. Szalontai állásától megválva Kézmárkára ment a német nyelv elsajátítása végett, majd Bécsbe utazott, a hol az orvosi egye-temre iratkozott be rendes hallgatónak. De az

orvosi tudományok nem egyeztek hajlamaival. Így visszatért előbbi kedveltebb tárgyaihoz: az irodalmi és történelmi tanulmányokhoz. További Bécsben időzését levéltárak kutatására fordít-totta. Aztán Pestre tért haza és Horvát István történéstünk mellett folytatta tanulmányait 1845 ószéig, mikor a szigeti ref. főiskola válasz-totta meg tanárának az onnan Debreczenbe távozott híres Lugossy József székébe. Sziget ettől kezdve állandó lakóhelye lett haláláig. Meg-szerette az iza-parti kis várost; ott alapított családót 1851-ben, feleségül bevén Hódor Papp Borbálát, Papp Sándor szigeti birtokos művelt lelkű leányát, kitől ezeltől tíz évvel fosztotta meg a halál. Házasságukból egy fiok született,

István, ki jelenleg Máramarosmegye közkör-házának igazgató-főorvosa. E szeretett fia ápolta utolsó percéig.
Szilágyi nagy buzgósággal élt hivatásának, híven beváltva azt a fogadalmát, melyet még Szalontára távozásakor tett a debreczeni tanári kar előtt, hogy: «időmet nem heverésnél, ven-degeskedéssel, dobzódással, ide s tova járkálás-sal, gyanus társalkodásokkal és felettébb való előmenetelemnek vadászásával, hanem a rám bizandó munkával töltöm el». 1842 márczius 10-én tette ezt a fogadalmat s egész életén át híven megtartotta. Szellemi lénye, lelki arczképe tükröződik vissza e fogadalomból, mely jellemé-nek is hű rajza.

SZILÁGYI ISTVÁN.

JELENET A BÉCSI FORRADALOMBÓL.

Szigetet nagyon megszerette. Pedig javadalmazása igazgató-tanári állásában is, melyben 1845-től 1896 június végeig, nyugalmra vonulásáig állandóan megmaradt, folyvást igen csekély volt. Nagy-Szalontán fizetése 150 frt, egy mázsa hús, egy mázsa gyertyának való faggyú volt. Szigeten pedig öt évig 400 frt, azután 15 éven át 500 frt és lakás. Újabban, hogy az állam segélyezése folytán javult az iskola anyagi helyzete, Szigeten is kellő mértékre emelkedhetett a tanári fizetések. Ezt a jobb fizetést Szilágyi csak 1883 óta élvezte. Hogy mégis független, anyagi zavaroktól ment lehetett élete, azt takarékos és jól beosztott életrendjének lehet tulajdonítani. Ebben is eltalálta Szilágyi azt a mértéket, melyvel példaadója lehetett környezetének.

A hol csak megjelent, mindenütt mély tisztelettel vették körül. Legörömebb időkben az iskolának állandóan az ő felügyelete alatt állott gazdag könyvtárban és a kaszinóban. Máramarosmegyében, hol a művelt osztály tagjai csaknem kivétel nélkül tanítványai, vagy személyes tisztelői és barátai voltak, mindenkor őt tekintették a megye legnagyobb büszkeségének. Várady Gábor 1885-ben tanári működésének 40-ik évfordulója alkalmából albumot szerkesztett és adott ki, melybe mintegy 40, Szilágyi keze alatt növekedett író és költőn szereplő ember írt dolgozatot. Saját kéziratgyűjteménye s oklevéltárájformán unikumnak mondható. Úgy olvasni a régi írásokat, mint ő tudta, ritka ember volt képes. A hol avatlatlan szem betűalakot sem birt felismerni, ő biztosan haladt a sorokon. Hetvennyolc évet élt, ágyban feküdt beteg, de ezt a munkát mindvégig szemüveg nélkül, könnyűséggel végezte. Haláláig csak gyertyavilág mellett szeretett dolgozni. Pedig a régi írások tanulmányozása mellett lapszerkesztéssel is foglalkozott.

AZ ULLMANN-HÁZ PESTEN: SZÉCHENYI LAKÁSA 1848-BAN.

AZ 1848-KI KÉPVISELŐHÁZ HELYSÉGE: A RÉGI REDOUTE.

Fiatalabb korában sokat dolgozott éjszakai átváltásokon át. Éjfél 11 óra. Fáradt vagyok a napi sok írástól — írta Aranyknak 1846 febr. 15-én. Mikor öregedni kezdett s a lapszerkesztésről lemondott: inkább olvasgatni szeretett és bámulatos emlékező tehetségével mindent számon tartott; az észrevett tévedéseket rendszeren ki szokta igazítani a könyv, vagy füzet és lap széleire. Szilágyi nem igen tette le a könyvet, melybe igazításokat nem jegyzett volna be.

Hogy Sziget város és Máramarosmegye mennyire tisztelte és tudományos érdemeiért mily nagyra becsülte Szilágyit, kitetszik abból, hogy a vármegye jeles fiai fölött rendszeren ő vele tartattak emlékbeszédet. Gyönyörű nyelv, kellemes előadás, csengő hang tűntették ki úgy ilyen, mint egyéb beszédeit. Utóljára 1896 július 12-én tartott egy szép alkalmi beszédet Viskén, Lassú István, alapvető statisztikusunk emléktáblájának leleplezésénél, mely ünnep a magyar tud. Akadémiát képviselte.

Szilágyi István sok oldalú munkásságot fejtett ki. Történelmi művei mind kűtfőbeesűek, s azok is fognak maradni. 1865-ben Várady Gáborral és Jura Jánossal alapította a ma is fennálló «Máramaros» című lapot. A lapszerkesztést nagy lelkiismeretességgel végezte. A beérkezett cikkeket gondosan kijavította, vagy egészen át is dolgozta úgy, hogy a szerzők maguk is alig ismerték rá közleményeikre. Ily módon igazi irodalmi színvonalon tartotta meg a «Máramaros»-t, a míg csak szerkesztette.

Saját dolgozatait mindenkor a legnagyobb gondal irta. Igazgatói jelentései, melyeket évtéves értekezésekben szokott közzétenni, mintaszerűek voltak a maguk nemében. Szigorú gondossága miatt aránylag keveset bocsátott sajtó alá. Évtizedeken át gondosan tanulmányozta Máramarosmegye történetét, melyet senki sem

ismert oly alaposan, mint ő; de erről szóló műve, mely az orvosok és természetvizsgálók 1876-iki máramarosszigeti vándorgyűlése alkalmából kiadott s általa szerkesztett «Máramaros leírása» című munka második kötete lett volna, nem készült el teljesen. Hasonlóképp feldolgozatlanul maradt Zrínyi Miklósról, a költőről összeállított rengeteg anyaggyűjteménye is. Önállóan jelent meg 1863-ban a «Szigeti album», melyet P. Szathmáry Károlylyal együtt szerkesztett a szigeti nagy tűzvész által sújtottak javára, s egy pár becses nyelvtudományi dolgozat, melyekért a M. T. Akadémia már 1846-ban tagjává választotta. Az Akadémia 50 éves jubileuma alkalmából megírta e tudós társaságunk keletkezésének történetét. Több más kisebb értekezése között nevezetes volt az, melyben Mikos Kelemen újabban fölfedezett dolgozatainak kűtfőforrásait kimutatta. Időnként a «Vasárnapi Újság»-ban is több érdekes közlemény jelent meg tőle.

Szilágyi István hasznos működése a legfelsőbb helyről is elismerésben részesült: 1885-ben Ő Felsége a Ferencz József-rend lovagkeresztjével tüntette ki.

Tehetségét, szellemi erejét utolsó perczéig épségben megtartotta a gondviselés. Már egy év óta gyengélkedett ugyan; de a gondos ápolás, orvos fiába vetett erős bizodalma és ennek valóban ritka sikerű orvoslása annyira föntartotta erejét, hogy végfogytig szellemi frisseséggel dolgozhatott és szobájában járkálhatott. E hó 10-én is még maga köré gyűjtötte a tudni vágyó diákokat, hogy oktassa, tanítsa őket. S másnap, virágvasárnapján már agyszélhűdés érte, mely aztán rövid 24 óra alatt véget vetett életének.

A szigeti főiskola történelmében örökre élni fog s kegyelt lesz emlékezete.

AZ 1848-KI KÉPVISELŐHÁZ ÜLÉSTERME.

KÉPEK SZÉCHENYI ISTVÁN ÉLETRAJZÁBÓL.

A megboldogult ravatalát a koszorúk egész halmaza borította. A magyar tud. Akadémia is díszes koszorút küldött jeles tagja koporsójára. Temetése április 14-én ment végbe nagy részvét mellett, mely alkalommal a város középületein és intézetein gyászlobogók hirdették, hogy Sziget városa a maga részéről is nagy vesztességnek tekinti a halhatatlan érdemű tanár és tudós elhalálózását.

Bökényi Dániel.

MEMNON KESERVE.

A szürke, titokzatos, nesztelen éjbe
Eltűnt az utolsó, lassu karaván.
Tétova felhőt ver a pusztá fővénye
Lomha tevék nyomán.
A te nagy, a te isteni lelked, oh Allah!
Beföldi a pusztá végtelenét,
S áhítat keltőn fölötte suhanva
Zsongó susogástól rezdül meg a lég.

Árván, komoran, éjföde magányba
Ugy áll a szobor szomorún, egyedül.
Fölötte az égbolt csillagmiriádja,
Körötte a pusztá végtelenül.
Mit bánja: a számum süvölt-e körötte,
Vagy harmatos árral borítja az éj!
Dacozva viharral, vésszel örökre
Néma magányban, társtalan él.

De hogyha keletről fésző pirulással
A hajnali fény ragyogása kigyúl,
S — belepve évezrek véstépte mohával —
Kőarca a fénytől lángba borúl:
Megrezdül a kő dermett szive táján,
Mélyéből csodás, borús zene szól,
S zengő zokogásu hullámai árján
Feltör a sirám kőkeble alól.

Valami titokzatos, tétova bánat
Jajától rezdül meg a hajnali lég,
Valami zokogó, bús panasz árad
Áhítalkeltő szimfónia-ként,
Valami kínos, évezredek óta
Gyötrő epedést zeng minden akkord,
Valami borús vágy, kebelébe fojtva,
Ihleli dalra a néma szobort.

A régi idők emléke, varázsa
A hajnali fénynek kísértenei jó.
Hogy rátűz a nap dermett ajakára,
Megihleti lelkét a múlt, a dicső.
A hajnal, a rózsás, volt a szülője,
Sugaránál hűlt szive újra fölél,
S besírva jaját a hajnali szélbe,
Fiú keservét elkajja a szél.

Mily boldog vala akkor, hogy dűlt a nagy ostromon
S a peleszi hős őt harezra hívá!
De ah, a dicső Ijjon fala most rom
S az istenek átka lesűjta reá . . .
Itt áll . . . körülötte a pusztá fővénye,
Lábánál hűsöl a bűsz fenevad,
Szemből a fény örökre kiégve,
Nem rezg a sugár pillái alatt.

S emelkedik a nap magasbra, magasbra,
Oszlik a bibor kelet peremén;
És újra elnémul, megdermed az ajka,
Vállát sűti már a nappali fény.
Mereit szemé többé nem láthat e fénybe,
Csak nézi, miként megy a lassu karaván,
S tétova felhőt ver a pusztá fővénye
Lomha tevék ügetése nyomán.

Szász Zoltán.

GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁN ÉS AZ 1848-IKI MOZGALMAK.

A Széchenyi Istvánról szóló irodalomnak egy fölötte becses termékét írja mostanában Zichy Antal a Szilágyi Sándor szerkesztésében megjelenő «Magyar Történelmi Életrajzok» újabb folyamaiban. E munkában a tudós szerző szinte napról-napra kiséri működését, elsorolva sok eddig kevésbé ismert adatot, felvilágítva sok

homályos tény s megigazítva nem egy téves véleményt. A közvetlenség bizonyos jól eső érzésével hatol a részletekbe s rajzolja Széchenyi korának hátterét mintegy ellentétül hőse életének, a melyet e munka után kétségtelenül sokkal jobban megismerünk, mint eddig tehettük.

E terjedelmes műnek utolsó két füzetéből kívánunk egy pár, eddig kevésbé ismert részletet olvasóinkkal is megismertetni 1848-ból, midőn a párisi forradalom könnyű győzelme az európai szárazföld valamennyi országában lábba hozta a népeket. Metternich herceg bizott a maga kipróbált rendszerében s fő gondját arra fordította, hogy kivált a sajtót lássa el kemény szabályokkal; üldözte a tanárokat, egyetemi testületeket, az úgynevezett Burschenschaftokat, a melyek különösen Bécsben szigorúan tiltva voltak. A mint a francia mozgalom híre a Szajna partjaitól a Dunáig hatott: Bécsben is ingadozni kezdett a régi önkényuralom. Először a bécsi ipar-egyesület, a melynek védnöke Ferencz Károly főherceg volt, adott életjelt magáról. Egy politikai tartalmú feliratot intézett ugyan is a márczius 13-ikára összehívott tartományi rendekhez, hogy őket a gyorsabb átalakulás útjára terelje. Még élénkebb volt a jogász-egyesület, a hol már a negyvenes évek eleje óta Bach János és Sándor (emez a később nálunk oly hirhedt vált miniszter) vittek vezérserepet. Ez az egyesület szintén kívánta a régi rendszer gyökeres javítását s többek közt a szabad sajtót is.

Természetesen Metternich élénk figyelemmel kísérte a különböző egyesületek mozgalmait s V. Ferdinánd császárral és királylyal oly értelmű kiáltványt tettetett közzé, a melyben kimondatott, hogy a régi jogrend elleni törekvések hazaárulásnak minősítik. De az események folyamát megállítani kinek lett volna hatalmában? Midőn márczius 13-án Metternich a berlini követtel, Radovitzczal az egyöntetű eljárásról tanakodott: a Ballplatzon felhangzó lármá s a palota küszöbéig ható zivaj, gúny és szitkozódás megijesztette ugyan Radovitzczot, de Metternich nagy lelki nyugalommal azt válaszolta, hogy «oda künn a rend és béke fentartása nem az ő ressortjába tartozik! Lássák azok, a kikre ez bízva van!»

Az egyetemi ifjúság a különféle állású polgárokkal felszaporodva, márczius 13-ikán kora reggel ellepte az utcákat. Az ifjúság a tartománygyűlés palotájához vonult s udvarába tolongott és többféle nyelvű szónoklatok voltak hallhatók a rögtönzött szószekekről; olvasták a többi között Kossuth márczius 3-iki nagy beszédét, a mely mintegy az események kiinduló pontja volt. A tartománygyűlés feliratot javasolt a császárhoz, de annak mérsékelt hangja visszataszította szűlt. Mig egy bátor szónok, Burján, Metternich letételét indítványozta. Ezt a szónokot a lelkesedés árjában rögtön vállra veszik, diadallal huzozzák a Ballplatzra az udvari kanczellária elé, a hol a közkíváncsalat még nyomtatékosabban ismétlik, közben, természetesen, a császári ház iránti hűségüket is hangsúlyozzák. Hanem egyszerre csak az a hír kap lábra, hogy a gyülekezetnek és a tartománygyűlésnek is néhány bátrabb tagját elfogták és szoros őrizet alatt tartják. Erre aztán neki mentek az ülésteremnek, «össze-vissza törtek minden bútort, ablakot, lámpát s olyan kis jelenetet rögtönöztek, minő a párisi Tuillieriák és Corps législativ ostromlóinak sem vált volna szegényére».

A tömeg aztán felvesztetten haladt előre, bevérte a rendőrség és büntető törvényszék ablakait, a mire «a Freyung-téren, majd a zsidó-piaczón is, sortüzelés hallatszott. A katonaság, szoros fegyelmű tartva, békén tűrt mindent, de végre is, mikor kövekkel kezdték dobálni, az élükön nyargaló Albrecht főherceget pedig egy erős dorong érte s karján megsebesítette parancsnoka kommandójára tüzet adott. Vér folyt tehát. Tizenöt halottra, s vagy ötven sebesültre (közte gyermekek és nők) becsülték az áldozatokat. A tudósítók nem látva semmi okát a karhatalom alkalmazásának, nem késtek a «brutale Gewaltthat», stb. szólásmóddal, míg mások ellenkezőleg örömdetes tudomásul vették azon körülményt, hogy a kirendelt (olasz) katonaság a mozgalommal összejártsza, készakarva magasan lött s így a csak pár lépésnyire álló nagy tömegből alig esett el egynél több áldozat. A jóságos Ferdinánd császár azalatt kiadta a parancsolatot, hogy a népre löni nem szabad, s közbeszéd szerint szokatlan erélylyel utasítá vissza ellenkező véleményű környezőit. De akármint viselkedett is a katonaság s akármily jó vagy kétes híreket hoztak is az udvari «konferenciából» az egymást felváltó küldöttégek: mindezeknél nagyobb hatást tett s a kedélyeket városszerte megnyugtatta azon este felé elterjedt örömhír, hogy Metternich lemondott. Ez az egy szó mindent magál a látszott foglalni: feladását a régi rendszernek, szabadságot, alkotmányt.»

A híres kanczellár tehát kénytelen volt lemondani. Félrehozódva egy mellékterembe, megírta lemondását a császárhoz: «Legkegyelmesebb uram! Egy lépésre látom magam kényszerítve, melynek indoklására nézve lelkiismeretem kötelez, hogy Felsőleg előtt őszinte gyónást tegyek. Érzelmeim, nézeteim, elhatározásaim egész életemen át mindenkor ugyanazok valának, ezek oly megrögzött hatalmak, melyek bennem soha sem fognak kialudni. Egy mottóban fejeztem ki azokat, melyet utódaimnak örök emlékül és utánzásul hátrahagyok. Az én jelimem: *Erő a jogban!* Hogy én ehhez úgy magán életemben, mint nyilvános hatáskörömben mindig hű maradtam, az iránt megnyugtát lelkiismeretem s hahozás nélkül kimondom, tetteim bizonyítják. Egy magas hatalom előtt hátrálok meg, mely fölébb áll magánál az uralkodónál is. Legbelsőbb jó kívánatim kísérik s fogják mindig kisérni Felsőleg szentséges személyét, a trónt mint a biródom legbiztosabb támaszát, valamint ennek jóllétét. Méltóztassék, Legmagasb Uram, érzelmeimnek e nyilvánítását, lemondásom pillanatában, mint legmélyebb tiszteletem kifejezését kegyesen fogadni. Bécs, márczius 13-ikán 1848. Metternich.»

GRÓF ANDRÁSSY GYULA 1848-BAN. — Kriehuber egykorú rajza.

Midőn másnap Metternich megírta búcsúzó leveleit Miklós orosz czárhoz és Frigyes Vilmos porosz királyhoz: még egyszer megjelent hivatalában s átadta az ügyeket ideiglenes helyettesítőjének; s aztán egy bérkocsiba ülve, a herceget neje és Hügel közepre vették s «mintegy testökkel védték», így hagyván el a «saját érdekei iránt elvakult» Bécsset. A lakosság ez alatt örömmámorban úszott. Az ifjak a fegyvertárakba húzódtak s folszerelték magukat a régi rozsdás fegyverekkel s most már magukra vállalták a felelősséget a rend fenntartásáért. Megalakult tehát a bécsi nemzetőrség, a mely mindenütt elfoglalta a katonai őrállomásokat; közben-közben letépték a boltokról és kirakatokról Metternich ott feledezt arcképeit s örömmel hallották Lajos főherceg lemondását s aztán előbb Windischgrätz hercegnek, később Hoyos grófnak a szinte 50—60 ezerre szaporodott nemzetőrség parancsnokává történt kinevezését. Márczius 15-én, a bécsi forradalom harmadik

nyugalom helyreállítását kell bevárnunk s akkor minden, a mihez jogunk van, érett gyümölcsként hull öltünkbe. Magára maradt a kerületi ülésben; kikelték ellene Bónis, Pázmány és Andrássy Gyula; senki sem pártolta véleményét, végre «megadta magát, nehogy olajat öntson a tüzre». Az új alkotmány másnap országos ülésben is elfogadtatván: rendkívüli öröm fogta el a hazafi szíveket: Széchenyi pedig ezt írta naplójába: «Az ostobaság el van fogadva.» Természetesen nem a tartalomra értette ő ezt, hanem kivitelének rögtönzött módjára. Kossuth loyálisan indokolta véleményét. Többek közt így szólt: «Egy fiatal herceg áll előttünk — Ferencz József főhercegre czélozva — ki első megjelenésekor megnyerte sympathiánkat, és mi engednők trónját szétszaggattatni? Nem lehet ott megelégedés, hol absolut uralkodás van. A Habsburgi-ház második megalapítója az leand, a ki ezen absolutizmusnak véget vetend.» Felírását indítványozott tehát a királyhoz az

leít is formulázta. Teljhatalmat kívánt még a katonaság felett is; aztán, hogy minden kinevezés tőle függjön, minden hivatalnok neki fogadjon szót, stb. István nádor azonban nem támogatta őt, jóllehet a bécsi kaszinóban mint a helyzet emberét ünnepezték Széchenyit. Ott Széchenyi ezt a nyilatkozatot tette: «Az én hivatásom nem a palotákban, az élveken s kényelemben élés, hanem az, hogy befogva legyek vonó állatként a terhes szekérbe. C'est ma gloire. (Ez az én dicsőségem.) Ha ki tudom rántani a sárból, szívesen áldozom életemet. C'est digne de moi». (Ez méltó én hozzám.) De az ingadozó bécsi kormányban nem kellett a Széchenyi segítsége. Esterházy Pál herceg előtt ki is fakadt e miatt: «Majd csak akkor fognak belém kapaszkodni, mikor egy halk, de hatalmas szózat azt súgja fülökbe: már késő!» Naplójába pedig ezeket jegyzi meg: «Beesületesen felajánlottam magamat: mosom kezeimet!» Lajos főherceg, akkor még a legfőbb hatalom kezelője, azt írta neki,

vívó bécsi küldöttségre ezt a megjegyzést teszi naplójában: «A Jägerzeilen kiszállunk. Az egésznek rebellio kinezése van. Kossuthot többször virágokkal koszorúzzák az exaltált bécsi nők, lengyelek és olaszok átkarolják. Én Kossuthné vizsem kocsin, a ki egész testében reszket.» — 16-karól a következő sorokat írja: «Lótás-futás. Reám egyik sem hallgat. — Hát én vetkes vagyok e mozgalmakban? — Én azt hirdetem: tatarozzátok ki az ódon házat, tisztítsátok meg a salaktól, mely körülveszi. Az illetők ezt nem tették... Kossuth et Co. pedig jobbnak látták azt felgyújtani!»

A legnagyobb lelki aggodalmak ostromolják; sötétnek lát maga körül mindent, úgy érzi, mint ha a hajó már súlyozná. Nőmmel, «Crescencszal — írja megmaradt naplója végső sorában — őszintén beszélek. A mi végünk talán közel van. Békülj ki ezzel a gondolattal! Légy erős,

s az ország sorsa a kard étől függött: orvosa, Balog Pál, Döblingbe vitte a lelki egyensúlyát vesztett Széchenyit.

V. J.

A MŰCSARNOKBÓL.

A tavaszi műtárlatra a bírálók nagyon megválogatták a kiállítani való műveket. Ma már nagyon sokan festenek, a kik fölött üdvösnök mutatkoztak a szigorú kritika. Kétszáznál több képet utasítottak el. A mi megmaradt, kényelmesen elfér az új műcsarnok nagy és világos helyiségeiben, a hol nincs egyetlen kisebb terem, s a legnagyobb festmények számára is kellő tér és távolság kínálkozik. A 388 műtárgy, kép, rajz és szobor tehát kényelmes elhelyezést talált. Nem is tömegeivel hat a kiállítás, hanem

A kiállítást szokásunk szerint egyes művek bemutatásával is kívánjuk ismertetni, s ezt mai számunk kezdi meg.

Kimnach Lászlót, kit életképei után ismer a műcsarnok közönsége, de a kinek illusztrációi a nagyobb kompozíciók stíljét sem hagytak kétségbe, mint történelmi festő mutattja be egy nagy képe: «Szent László küzdelme a leányrabló kunnal». A hős és lovagias király a nép szeretetével körülvevő legendák egyike, hogy a cserhalmi ütközet után, mikor László észrevette, hogy egy kun egy szép magyar lányt emelt nyergébe, s ezzel a zsákmányával menekszik tovább, akkor maga tört a leányrabló kun után. A rabló azonban kétségbeesetten vágatott tovább. László tehát rákiáltott a lányra, hogy rántsa le a kúnt a nyergéből. A lány csakugyan így tett és László aztán megölte a kúnt és megszabadította a lányt. Költőket, festőket sokszor

SZENT LÁSZLÓ KÜZDELME A LEÁNYRABLÓ KUNNAL. — KIMNACH LÁSZLÓ FESTMÉNYE.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TAVASZI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

napján Ferdinánd császár Ferencz-Károly főherceggel s ennek fiával, az ifjú Ferencz József főherceggel nyitott kocsiba ült s így járta be az ünnepi arcot öltött város utcáit. «Mélyen meghatva s teljesen kiengesztelődve tértek vissza a császári palotába.»

Ez akkor dében történt s mire a magyarok megérkezését jelezték: már megjelent a császár leírata, a mely a nép kívánalmait (sajtószabadság, censura eltörlése, új alkotmány) teljesíteni ígerte. A magyarok előtt tehát már el volt készítve az út.

Mig ezek történtek Bécsben: a pozsonyi országgyűlés tanácskozásainak is újabb fordulatot adott Kossuth a francia forradalom hírére. A mint a független felelős magyar miniszterium kinevezésére és népképviselői országgyűlés alkotására megteszi indítványát: minden addigi kérdést háttérbe szorít. Széchenyi nem tartván a mámor pillanatait ily korszakalkotó kérdések tárgyalására alkalmasoknak, egymaga szegült ellene az indítvány elfogadásának. Egész múltja erre ösztönözte őt, s összes törekvései igazolják az elszigetelt magatartását. Azt hitte, hogy a

ausztriai népeknek s nekünk magyaroknak is adandó külön-külön, egymástól teljesen független új alkotmány iránt.

Minden arra mutatott, hogy az események gyorsan fejlődnek. István nádor Bécsbe ment és sokan követték a főrendek közül. Széchenyit is felhívták. Az alatt Kossuth márczius 8-án többször kifakadt a főrendek ellen. «Vagy tánczolni mennek Bécsbe, vagy konferenciáznai» — úgy mond. Bécsben az iránnyadó körökben sokan azt a rögeszmét táplálták, hogy a felhalmozott bajoknak Széchenyi az oka. Metternich nyíltan kimondá, míg ő miniszter lesz: addig semmiféle új alkotmányról szó sem lehet. A mire a trónörökös főherceg azt kérdezte volna: «De hát vajjon örökké miniszter marad-e Metternich?»

Úgy látszik — legalább Zichy Antal a rendelkezésre álló adatokból azt következteti, — hogy Széchenyi ekkor még hajlandó lett volna az ügyek vezetésének élére állani akár mint kanzellár, akár mint teljhatalmú királyi biztos. Férfi bátorssággal akarta még egyszer a szerinte súlyos hajtó kormányrúdját megfogni. Föltéte-

legy a Kossuth indítványozta felirat felküldését mindenkép megakadályozták. De a mint Pozsonyba visszaért: látta, hogy ő már mit sem tehet, legjobban a többséggel tart. Mindössze a már elfogadott felirat szövegezésén szeretett volna enyhíteni, ellentétben Kossuthal, a ki meg minél erősebb kifejezéseket sürgetett. Perényi Zsigmond figyelmeztette is Széchenyit, hogy hagyjon fel akadékoskodásaival, ha «nem akar vasvillát a hasába.»

Igazán meghatóak a Széchenyi önvallomásai e napokban. Zilált naplójegyzetei hű tükröi rendkívüli izgatottságának. Például márczius 14-kén ezeket írja: «Egészen össze vagyok zsugorodva. Szemrehányást teszek magamnak.» — 15-kén így ír naplójába: «Az egész egy rossz álomnak látszik előttem. Oh, szent Nemesis! — Egy lengyel és Kossuth hozzák be a gyújtó anyagot az országba! — — Mi a teendő? Batthyány Lajos és Kossuthot kell soutenirozni! Némuljon el minden gyűlölet, minden ellenszenv, minden személyes ambíció! — Gátolni nem fogom őket. Szolgálni fogok-e velük? Az egészségi állapotomtól függ! A feliratot

VALLATÁS. — PATAKY LÁSZLÓ FESTMÉNYE.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TAVASZI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

magához méltó. Imádkozzál Istenhez s addig nyugodtan és vidáman légy!»

A király környezetében ez alatt megérelelték a követendő politikát, hogy a pillanat kényszerűségének engedni kell. A pozsonyi országgyűlés küldöttsége leirhatatlan lelkesedéssel fogadtatott. Éjjel Széchenyit álmából keltik fel, hogy menjen azonnal István nádorhoz. «Gyorsan felöltözzik — írja Zichy — töltött ágynak és égő kanócok közt lopódnak be a Burgba, hol István főherceg, Esterházy Pál, Batthyány Lajos és Kossuth azzal fogadják, hogy: «Megvan!» t. i. a királyi szentesítés.»

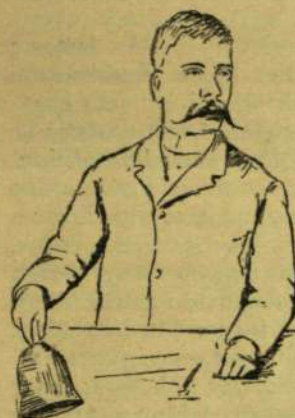
Rövid idő múlva kinevezte a király a első felelős magyar miniszteriumot. Széchenyi, ámbár egészsége nagyon bomló felben volt, nem tehetett, hogy félrevonuljon s még mindig hitte, hogy használhat valamit. Ő egymaga nem félt népszerűsége kockázatától, s mig idegei bírták, méltósággal s önmegadással teljesítette hazafiass kötelességét. Bizott még a dolgok új rendjében s a bizalmat másokban is erősíteni törekedett; de már csak egy pár hónap választotta el a nagy katasztrófától. Midőn ugyanis a haza egén mindenütt terhes felhők tornyosultak,

választékosságával. A külföldi és hazai művészek nagyon megnézni való érdekes összejáratása ez. A külföldiek majdnem felét teszik a kiállításnak, de ez nem baj, mert a tavaszi kiállítás arra való, hogy minél több külföldi művészt mutathasson be a közönségnek. A téli kiállítás aztán kizárólag a magyar művészeké. A tavaszi kiállításokra vár még a bizonyítás, hogy külföldről jelentkező művészek kellő érdeklődésre találjanak. A mig ez kétségelenné válik, nem lehet csodálkozni, ha az ilyen művészek nem első helyen veszik figyelembe a magyar műcsarnokba való meghívást.

A múlt évi nemzeti ünnepélyek után a magyar művészek nincsenek olyan számban a tavaszi műtárlaton, hogy többek távol maradása föl ne tűnnék. Egy részöket még mindig elfoglalják az ezredéves ünnep megrendelése. Másik részök a téli kiállításra készül. A kik megjelentek, a komoly törekvések, a hivatás és önérték munkáival köszöntöttek be. A műcsarnok művészi színvonalát emelkedett, és a hazai képzőművészet fejlődő, sőt alkotó jelességei kínálják nemcsak megnyugtató, hanem örömdetes jelenéseiket.

foglalkoztatta e tárgy. Kimnach azt a válságos pillanatot festette meg, a mint László már közeledik lován a rablóhoz, s előre nyújtott dardájával készül rátörni. A kun és a lány közt a kétségbeesett küzdelem kezdődik a vadul száguldó lovon. A jelenet kifejező mozgalmasága érzeti a döntő pillanatot, s László közeledő deli alakja a rohanó fehér ménen, az előre szegzett dardával, feje körül a széles glóriával a képek szerencsés, erős központja, bizonyos romantikus sággal övezve. Az előtérben pedig a kun és a lány a jelenet eseményét félreérthetetlenül tudatják. A bozótos táj, a száraz nagy fű, melyet a lovak gázolnak, a László mögött feltűnő kiserő harezosok a képek szép kiegészítői.

Pataky László a tárlat egyik érdekes festője szemebetűnő haladásával. Két nagy életképet állított ki, s mind a kettő a kiállítás első magyar művei közül való. Az egyik útszélei jelenet, s «Alamizsna» a czime. A poros országúton úri hintőt látunk tova haladni, míg az előtérben koldusok kutatnak a föld porában, s egy gyermek hajlik le, hogy fölvegye a hintőből kidobott krajezárt. Jól megfestett a kép, de Pataky másik életképe, a «Vallatás» tartalmában, hatásában, előadásá-

A görög képviselőház elnöke.

Komunduros.

Bulgaria.

Kanaris.

A Jakovatis testvére.

ban és művészi tulajdonaiban felülmúlja. Sokat mondó falusi történet, egyszerűn, igazán lefestve. Balról a falu háza. A kiragszott hirdetések mondják, hogy csak az lehet. Előtte az utcán egy csoport falusi ember, öregek, fiatalok, izgalommal, kíváncsisággal eltelve. Világosan megértjük, hogy mi hozta őket ide, mi foglalkoztatja e pillanatban. A faluházába vivő ajtóban félig látszik csak egy zsanár alakja; ott van még az ajtó mellett falhoz borítva egy asszony és egy gyermek. Ezek megmondják, mi történt. Bekísérték valakit, most vallják. Felesége, kis lánya ott várják aggodalom és szégyen közt, hogy mi fog történni. Egy falusi dráma, hatással, értelemmel jelenetelve, erőteljesen megfestve beszélő alakokkal, jó színekkel. Valószínű, hogy a kép a kiállítás valamelyik kitételét is megnyeri.

Karvaly Mórtól is egy életképet mutatunk be. Párisban tanult hosszabban, és pedig Munkácsy műtermében is. A mester hatását föl is lehet ismerni rajta, kivált az esetkezelésben. Így azon a nagyobb életképen is, melynek címe *«A berukkolás napja»* s melynek mását szintén közöljük. Karvaly előszeretettel fordul a katonai alakokhoz. Itt is a katonák napját festette meg, a berukkolás előtti órákat, melyekben a besorozott legények még egyszer összegyűlnek a korezmában, bucsuzót kezdenek itthon maradó pajtásaikkal, majd egyszer megölelik szeretőjüket, aztán majd kezdődik a másikat élet. A jelenet zibongó. Nem igazi vigság ez, hanem szilaj kedv, mely elnyomja, a mi fáj. A magyar paraszt legény több jól megfigyelt jellegzetes alakja látszik a képen. Az egész népesség, mely az ivóban összegyűlt, egy-egy kiegészítő részt nyújt a változatos és élénk jelenethez.

URALKODÓK TALÁLKOZÁSAL

Két nevezetes fejedelmi látogatás vonja magára Európa népeinek figyelmét a legközelebbi napokban. A Vilmos német császár bécsi látogatása és királyunknak ezt nyomban követő szent-pétervári útja.

Ausztria 1866-iki nagy veresége után az európai hatalmi viszonyok lényegesen megváltoztak. Új közeledéseket kerestek a koronás fők, s bezáródván a középeurópai nagy államalakulások háborús korszaka, a béke hosszú éveire nyílt kilátás, mely lassanként az uralkodó házakban is bizalommal váltotta fel a múlt keserű emléket. Az európai politikának két nagy kérdése: az olasz és német kérdés beláthatatlan időkre elintéztetnek látszott, s az 1867-iki párisi világi kiállítás mintegy zárókövét képezte a leküzdött bonyodalmaknak.

A párisi kiállítás ünnepélyein Európának majd minden uralkodója részt vett; ő felségét, Ferencz Józsefet, csak őcsese, Miksa császár halála tartotta vissza. De midőn az Andrássy és Beust jelenlétében történt salzburgi találkozás megújította a barátságos viszonyt a francia császári pár és uralkodók közt, ezen találkozásra még azon évben viszhangul szolgált ő felsége párisi útja ismét Beust és Andrássy kíséretében. Utóközben Baden-Badennél először találkozott királyunk az 1866-iki háború óta Vilmos császárral is.

A szeptemberi esztendő ünnepére meghozta az alkalmat arra is, hogy a porosz trónörökös

vendége legyen a bécsi Burgnak, a hová Erzsébet királyné is üdvözlésére sietett Budáról. Frigyes trónörökös nyíltan kijelentette itt ezrede tisztjeinek, hogy küldetése barátságos természetű, s reméli, hogy jövőben az osztrák és porosz golyók nem fognak többé ellenségesen találkozni. Ő felsége azzal felelt, hogy vendégével együtt utazott Konstantinápolyba Budán át. 1870 január 30-án Károly Lajos főherceg viszonzta a porosz trónörökös látogatását Berlinben s ugyanakkor Albrecht főherceg Párisba ment állítólag csak «üdülési czéllal», de ma már tudjuk, hogy fontos diplomáciai küldetésben. Azonban a nagy középeurópai hatalmak sűrűbb érintkezésére tulajdonképp csak a bécsi világiállás megnyitása szolgáltatta az alkalmat, miután már az ezt megelőző évben Ferencz József császár és király és az orosz császár együtt fordultak meg Berlinben s ezzel tökéletessé tették a két szomszéd hatalom barátságos viszonyát egymáshoz.

Először a császár érkezett Bécsbe a trónörökös nagyherceg és Górcsakov kíséretében június első napján. De úgy látszott, mintha még élénk emlékezetében élt volna a párisi világiállás és Berezovszky merénylete. Sötét, tartózkodó, fejes maradt s félre nem érthetően mutatta, hogy mily teher neki az egész hivatalos ceremónia. Valahányszor kikocsizott, az egész rendőrség talpon volt s a pünkösdi ünnepek dacára még Schönbrunn is zárva maradt a közönség előtt. Sőt a tiszteletére rendezett nagy katonai szemlélt is meg kellett szakítani, mert nem volt kedve bevárni a nagy lovassági attackot. Lemonnier rendőrfőnököt az emberfeletti erőmegfeszítés annyira kimerítette, hogy a császár elutazása után rögtön ágyba esett s többé föl sem kelt. Egy hó múlva aztán Albrecht főherceg látogatta meg a varsói hadgyakorlatokat, hogy üdvözölje a komor császárt s megköszönje neki bécsi látogatását.

Kedélyesebb volt a találkozás a német császári ház tagjaival, a kik közül Frigyes trónörökös daliás alakja már a kiállítás megnyitása alkalmával népszerűvé lett s meglepéssel szemléltük azt a fejlődő barátságot is, mely a mostani császár és a vele majdnem egykorú Rudolf trónörökös között érlelődött.

Magát a német császárt egy ideig még betegsége visszatartotta a bécsi úttól, de helyette megérkezett Augusztá császárné s egy álló hétig volt a leglelkesebb ovációk tárgya. Végre okt. 16-án Vilmos császár is oda hagyhatta Gasteint Bismarck kíséretében, s a hódolat oly számos jeleivel találkozott a császárvárosban, a minőre alig volt példa előbb. Még Bécsben időzött az agg uralkodó, a midőn inkognitóban a dán koronörökös is megisztelte az udvart látogatásával.

De legjelentősebb volt mindezen találkozások közt az, mely Viktor Emmánuel vezette régi ellenfeléhez. Húsz évvel ezelőtt, mikor Zsigmond főherceg ment meglátogatni nővérét, Mária Adelaidot, Viktor Emmánuel király nejét, a két uralkodóház közötti feszültség még akkor volt, hogy a főherceg nem találta czélszerűnek Turinba, a királyné rendes lakóhelyére menni, hanem a királynénak kellett Lovenóba, a Lago Maggiorehoz utaznia, hogy elkerülje mindazokat az érzékenységeket, melyektől a területeiktől megfosztott s a Habsburgokkal közel rokon apró olasz tartományok uralkodó családjai részéről méltán tarthatott. Majd a szeptemberi esztendő visszakerülő császárt Triesztből Florenczbe

rándolni Viktor Emmánuel látogatására. Akkor ismét az olasz király hírtelen megbetegedése hiúsította meg ő felsége látogatását s helyette Beust üdvözölte nevében az olasz királyt.

Történeti nevezetességű jelenet volt végre az, mikor az olasz király Bécsbe érkezével az uralkodók szives üdvözlés váltása után ő felsége sorra bemutatta a főhercegeket Viktor Emmánuelnek, a ki teljes elfogulatlansággal nyújtotta kezét az agg custozói győzőnek, Albrecht főhercegnek s jobbát ismételtlen megszorította. E pillanatban százados gyűléség fagya olvadt fel a béke engesztelődésében s Habsburg és Savoja népirtó harcok után, bajtársi frigyben egyesültek újra.

Könyeket esalt a demokrata király szemeibe, mikor Rajner főherceg elfogadó termében megpillantotta elhunyt neje, Mária Adelaidé néhány festményét s a nagy udvari ebéden, mikor bizalmasan figyelmeztették, hogy hivatalos pohárköszöntésében a dualizmusnak megfelelően az osztrák császárt és a magyar királyt egyszerre említse. Viktor Emmánuel csak habozva állt rá erre, nem volt tisztában a felől, hogy az új alkotmány rendszerre való vonatkozás nem találkozik-e a régi Ausztria családi politikájának hagyományos ellenszenvével. Csak mikor meggyőzték arról, hogy uralkodónk loyális értelete nem ismer ellentétet dinasztikus érdekei és alkotmányos érzése közt, akkor szánta rá magát, hogy engedjen az Andrássy által kifejezett óhajásnak, mely először szerzett érvényt tényleges közjogi helyzetünknek egy idegen uralkodó elismerésében.

Hogy mily nehéz volt ez eleinte, sok jel mutatta. Viktor Emmánuel ugyanis annyira vitte aggályoskodását a bécsi udvar érzékenysége iránt, hogy az ünnepélyek befejezése után a fia házassága alkalmából alapított olasz koronarend helyett is az irányadó személyiségeknek csupa Szent Lázár és Szent Móríczt rendet adományozott s hasonló okból az Udine és Bécs közötti úton meg a vaskorona jelvényét is el akarta távolítani csakójáról.

Még azon év őszén Ferencz József visszaadta az olasz király látogatását. De mennyi kényes kérdést kellett itt is először megoldani a nemzetközi udvariasság szempontjából. Rómába nem mehetett ő felsége a pápa miatt; ha Florenczben, Nápolyban ad találtak: akkor az uralkodó házzal közel rokon toszkánai, esztei, modenai, pármái ágakat érintette volna érzékenyen, kik még mindig nem szüntek meg elvesztett koronáikon keseregni. Királyunk igazi önmegtadást tanusított, mikor ezekre való tekintetből szándékosan Velenczében akarta a látogatást visszaadni, hol csak ő találkozhatott az osztrák uralom megszűnésének emlékeivel. A szavak, melyekkel Viktor Emmánuel jellemezte ezt a lépést, legszebb világot vetnek királyunk nemes, hősies lelkületére. «Igazán nagy önmegtadadás, — kiáltott fel a polgárkirály; — érzem, hogy én erre nem volnék képes.»

A következő év februárjában ő felsége az orosz császár látogatását is viszonzta Szent-Pétervárot, s ahhoz egy kis kirándulást is fűzött Moszkvába. Fényes élet volt ez időben a czári udvarnál; akkor ünnepelték az edinburghi herceg nászát Mária nagyhercegnővel, s ott voltak még a walesi herceg és hercegnő, az edinburghi herceg és hercegnő, a dán trónörökös, stb. Ő felsége kíséretében Andrássy is jelen volt s a pétervári ragyogó napok, melyeket nagyszabású vadászatok fűszereztek, irigylet pályájának tető-

pontját jelölték. Tizenhat napig tartott a nagy-szerű vendéglátás, és annak végeztével négy hó múlva Konstantin nagyherceg látogatása Bécsben még szorosabba fűzte a hármás szövetségben egyesült hatalmak barátságát.

Harminez év történetének ezek voltak legfontosabb fejedelmi látogatásai a Burgban, vagy a Burghól. Ezenkívül természetesen sem II. Vilmos, sem Miklós császár nem vonták ki magokat azon udvariassági látogatás alól sem, melylyel trónra léptök után először mutatkoztak be hatalmas szomszédjoknak. E czéllal Vilmos császár 1888-ban járt Bécsben, Miklós császár pedig csak pár évvel ezelőtt. Ez utóbbinak viszonzása lesz most királyunk szent-pétervári útja.

A GÖRÖG KÉPVISELŐHÁZBÓL.

Ha nem tudná az ember, szinte alig hinné, hogy a Balkán-félsziget népeinek parlamentje is van; hiszen a mi esemény hírét elhozza felénk a táviró, az mind olyan hatást tesz ránk, mintha ott minden véletlenül, öletszerűleg történnék. Pedig hát van ám parlamentje majd minden balkáni népnek.

A topesideri úton Belgrádban egy rozszant favázás ház a szerb parlament épülete. Jó mélyen fekszik. Az országról alig látni a — tetejét. Mintha illetlenül el akarna bújni az idegen szeme elől.

A bolgárok parlamentje már többet mutat. Ott áll a nagy sárgára meszelt épület a stambul úton s messze kimagaslik a környező épületek között. A homlokzatán nagy arany betűkkel ez van fölírva: *Szjedinenico pravi szilata*. (Az egyetértés adja az erőt!) Belül a székeket utólag, képviselőházi határozatra, erősen leszőgelték, mert megtörtént, hogy a megmozdítható székekkel verték egymást és minisztereiket a derék hónapok, akkora volt köztük — az egyetértés. Ezt a képviselőházat egy magyar ember építette — színházaknak. Ezt a rendeltetését különben így is betölti becstellessel. Ha ülészek van, elég érdekes látványosságot nyújt.

Athenének egyik legszebb, nemes stílyú épülete a görög parlament. Az első népképviselői kamara Görögországban 1864-ben ült össze. A pártok körülbelül egyforma erősek voltak. Ha valamely szavazásnál — véletlenül — valamely ellenzéki pártnak többsége volt: ez azonnal megbuktatta az illető kormányt és a saját embeireiből másikat ültetett a helyébe. Ilyen körülmények között folytonos kormányválság uralkodott s mindgyere más kormány állott a görög parlament élén. Így jött létre egyszer ép oly hírtelen, mint váratlanul a Rufos-féle kormány.

Rufos miniszterelnök többi miniszterársai kíséretében megjelenik az ülésen, hogy magukat bemutassák. Pártjuk zító (eljen) kiáltással, a többiek kedvetlen morajjal fogadják a kormány tagjait.

Hírtelen felugrik *Sakelariades* képviselő és felszólítja Rufos miniszterelnököt, hogy mondja el programját. *Rufos* nyugodtan ülve marad; helyette fölemelkedik *Solikopulos* pénzügyminiszter s beszélni akar.

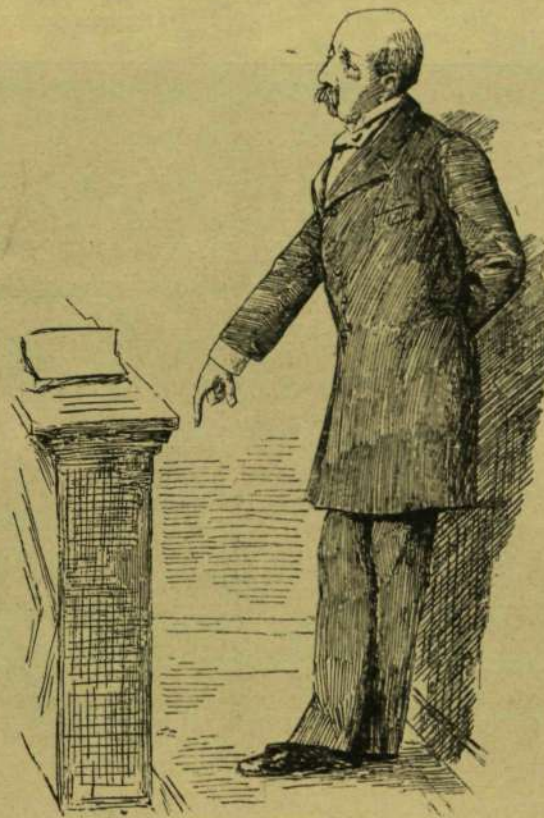
Solikopulos miniszter: Tisztelt Ház...
Sakelariades: Mit akar a miniszter úr!

Kaznati közönség a görög képviselőházban.

Delyanis.

Trikupis.

Solikopulos: Engedje meg a tisztelt Ház, hogy elmondjam...

Sakelariades: Nem akarunk öntől semmit, a miniszterelnököt akarjuk hallani!

Solikopulos: A miniszterelnöknek nincs mondani valója!

Sakelariades: Mit akar hát itt?

Solikopulos: De az ég szerelmére, erőszakosan akarják a szözlásra kényszeríteni azt, a kinek épenséggel nincs mondani valója! — És beszélt ő a miniszterelnök helyett.

De a míg ez a szerenesetlen *Rufos* egy kukkot sem akart beszélni: addig más miniszterelnökök meg tulságos hosszú beszédekben fejtegették programjukat. Különösen hosszú beszédeket szokott mondani a nem rége meghalt *Trikupis* miniszterelnök, kit Budapesten is ismerhetnek, mert többször járt itt. De járt ő

ellenzéki korában a Balkánfélsziget minden népénél és hosszú, gyújtó szónoklatokkal fardáhatlanul izgatott a Balkán-konföderáció eszméje mellett.

Ő rajta kívül ezáltal bemutatjuk itt még néhány görög parlamenti férfi arcképét, melyeket természet után készítettek athéni művészek. Az itt közölték közül *Trikupis*on kívül *Bulgaris* és *Komunduros* is már meghaltak. Mind a három férfi nevezetes szerepet vitt az újabb görög történetben. *Bulgaris* nem volt parlamenti szónok, de óriási összegeket áldozott hazafias czélokra. A nagy közönség őt «Csumbé» néven emlegette, mert mindig a török csumbé ruhában járt. Nagyon egyszerű volt és György király igen szerette egyenes, szókimondó természetéért. *Komunduros* az európaiasabb emberek közé tartozott. Óségi családból származott; sokszor volt miniszter és többször miniszterelnök. A politikában gyakorlati érzéket tanusított és kerülte a kalandokat. Tudományra, műveltségre nézve azonban mindkettőjüket nagyon tulszárnyalta *Trikupis*, a ki újabb időben többször volt miniszterelnök, egymást váltogatták föl a kormányelnöki széken *Delyanis* mostani miniszterelnökkel. Egymás mellé állítva, a görög a legrövidebben úgy jellemezi őket, hogy *Trikupis* a könnyelmű pazarlás, *Delyanis* pedig a takarékos ember; *Trikupis* gyújtó hatású szónoklatokat mondott, *Delyanis* unalmas szónok; *Trikupis* büszke, diktatóri alak volt, *Delyanis* sima és udvarias. Egészen elbírálás alá esik *Kanaris* Konstantin, ki 1770-ben született és az ötvenes, hatvanas és a hetvenes években kormányelnök és tengerészeti miniszter volt. Nem az országházban szerezte babérait, hanem a sik tengeren személyes hősiességgel. *Kanaris* az 1822—23 és 24-ik évi szabadságharcokban több ízben tönkre tette a török hajóhadat. Mint tengerész és hős európai hírt és dicsőséget aratott. Emlékének az utókor több emlékszóbot szentelt.

Az egész görög képviselőházban már csak egy mohamedán vallású képviselő ül Thessaliából, de láthatni több nemzeti palikari viseletben járó képviselőt ugyancsak Thessaliából. A képviselőház üléseire mindig nagy közönség jár el. A folyosók tele vannak kényvetű emberekkel, a karzatok pedig hallgató közönséggel. A tárgyalás menetében igen gyakran belejár a karzati közönség is beleszólasaival.

A görög képviselőházban a kiváló szónokoknak száma mindig nagy. Gyakran többen vannak, mint a mennyire szükség lenne. De azért nem vesztett ki a mai görögöknel a lakonaiak emléke sem. Vannak szük szavú miniszterek is. A legkurtábban mutatkozott be a képviselőházban *Komunduros* miniszterelnök, kinek programbeszéde szörl szóra így hangzott: «Tisztelt uraim. Önök ismernek minket, mi ismerjük önöket. Ez untig elég. Mire való volna még itt a szöszaporítás!» — Ez a beszéd tetszett. Kormány és képviselők megértették egymást. A dologban a legérdekesebb az, hogy *Komunduros* Sándor tényleg *Lakonidában* született 1814-ben, és ezt az emlékezetes beszédét 1865-ben mondta. Különben *Komunduros* 880—82-ig is kormányelnök volt s ő igazította el a thessaliai és epirusi határkérdést.

Viharos jelenetekben a görög képviselőház nem igen szükkölködik. Valaha megmosolyogtuk

Görög képviselő nemzeti viseletben.

a veszekedéseiket, mint valami különlegességet. De mi európaiak is gyorsan haladtunk e tekintetben hátra felé s alig tudnánk olyan parlamentet, hol viharos jelenetek elő ne fordulnának. Azonban Athénben a veszekedések néha tettelegességgé is fajulnak. Leirok szöszterint egy ilyen jelenetet a naplójukból.

Dimotrakakis képviselő: A tiszteletre méltó Keas képviselő eltávozott!

Egy képviselő: Ez nem igaz!

Dimotrakakis: Ő a hazudik! A ki nekem elmentmondott, hazudik!

Mandalos képviselő: Én mondtam és annál maradok.

Dimotrakakis: Akkor te vagy a hazug!

Mandalos: Te vagy a hazug! Ez már a pofád-ról látható.

Erre **Mandalos** oda megy a szöszékhez, me-

gát, nem akarta a cirkuszhölgyet bebocsátani, inkább lemondott állásáról. A fiatalabb katonatisztek azonban tréfás szempontból fogták fel a dolgot, nagyon kíváncsian néztek az új kolléga működése elé.

1854 november havában kezdte meg Izabella asszony a tanítást külön e célra kiküldött bizottság előtt. Fekete amazonruhában jelent meg, magas kalappal. Mintegy 30 éves volt; meglehetősen kövér. Elfogulatlanul üdvözölte az ezredeket, bemutatta magát a tiszt karnak; kecses mosolylyal igyekezett tetszésüket megnyerni. A bizottság jelentései az első napokban igen kedvezők voltak, később azonban, midőn a lovarnö képtelenség mutatkozott a makranczos lovak megelékezésére, egyhangulag követelték elbocsátását. A hadügyminiszter hajlandó lett volna erre, de a hatalmas protektor nem en-

* **Uzso vasutak.** Magyarországon csak egy helyen, Eszék közelében viszi át gőzkomp a vasutvonatot, Dániában azonban, mely ország számos szigetből és félszigetből áll, az uzso-kompok száma igen nagy. 1872-ben létesítették az első. A legnagyobb Kopenhága és a svéd szárazföldről levő Malmö között van, 750.000 dán koronába került, 86 méter hosszú s 18 méter széles, gépeinek ereje 1800 lóerőnek felel meg, a vasutat 1 óra 20 percz alatt szállítja át. A nagy Balti-tengeren közlekedő gőzkompokon egy év alatt átlag egy negyed millió ember jár s 100.000 tonnánál nagyobb terhet szállítanak.

* **A Sárga folyót a benszülöttek «Khina gyász»-nak szokták nevezni rombolásai miatt. Számítások szerint a jelen században 11 millió ember pusztult el a folyó kiöntései következtében.**

* **Nagyuri taligás koldus.** London utcáin nagy feltűnést kelt most egy lovas taliga, melyen egy rövid zongora előtt ülő vak ember időnként játszik.

A BERUKKOLÁS NAPJA. — KARVALY MÓR FESTMÉNYE.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TAVASZI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

lyen Dimotrakakis áll és élénk gesztusokkal kiáltja: le innen! — mire **Dimotrakakis** képviselő hirtelen leszáll a szószékről és villámgyorsan pofon üti Mandalost. A két képviselő között valóságos birkózás támad, a többi jelenlévő képviselő pedig úgy békélteti meg őket, hogy mind a kettőt jól eldönteti.

Strausz Adolf.

EGY LOVAGLÓ MESTERNŐ.

A katonaság történetében valószínűleg példátlan eset volt, midőn a második francia császárság idején a saumuri katonai lovagló-iskola-hoz egy volt cirkus-lovárnőt neveztek ki tanítóul. Valószínű, mint beszélik is, hogy ez a nő nemesak ügyességének köszönheti ezt a ki neveztetést, hanem főképp egy császári herczeg pártfogásának. Tény azonban, hogy Izabella asszony — a hogy ezt a nőt nevezik — elfoglalta hivatalát és sok dicsőreget mondhat felőle.

D'Aure gróf, a lovagló iskola vezetője, a tudta nélkül történt kinevezés által sértve érezte ma-

gedte; a lovarnö tovább tanított 500 frank havi fizetésért.

A bizottság újból felírt a miniszterhez, kifejtve, hogy a nő tanítása kárára válik az intézetnek. Pártfogója azonban kieszközölte, hogy tovább is ott maradjon, de egyelőre lovakat tanított be. Időközben a sajtó is gonoszul tárgyalt a kérdést, s ezért nagy tömeg gyűlt össze, hogy a csikók tanításában elért sikereit megnézzék. Ebben sem volt szerencsés, a bizottság újból felírt ellene, hogy képtelen a tanításra, a sajtóban is lármát csináltak s így elvégre pár havi működés után kénytelen volt Izabella asszony tanításait megszüntetni. Minden esetre jellemző III. Napoleon korára, hogy a szakértők többszörös ellenzése dacára ily sok ideig maradhatott helyén.

EGYVELEG.

* **Kunkorodó bajusz** lett divatos közelebb Berlinben. A híj poroszok császárujuk bajuszát utánóznai akarván, nagy kitartással alkalmazták éjjel a bajuszkötőket, melyek a kunkorodást állandóvá teszik.

Az ember hátán függő táblán a következők olvashatók: *«A zongorán játszó Shillingdon lovas Bedfordshiréből, a oarndeni esperesség világi főnöke. Nagy vagyonát elvesztette.»* A taliga háta mögött egy pápaszemes uri ember lépdél, ki a vak embernek szánt könyöradományokat átveszi. Az uri koldus valódi neve: *Musgrave*, mely család több tagja az angol társadalomban nagy szerepet játszik. A naponként beszedett alamizsnának 20—25 font sterlingre rugnak.

* **A legrégebbi nemzeti zászló** a dánoké, 1219-ből ered, s színe veres, fehérrel keresztelve.

* **Burnótszelence gyűjtemény** árvereztek közelebb Londonban. Közük volt XVI. Lajosé aranyból zománczoltva; eladatott 880 forintért, egy másikat almazöld zománczozal és gyémántokból kirakott női arczképpel 1800 forintért adták el, egy harmadik korallszíni zománczozal és három paraszt képével 900 forintért kelt el. Legdrágább volt egy arannyal bekerített achatszelenca, fedelén és oldalain rózsagyémántokkal, ennek ára 2600 forint volt, mind aranyban.

* **Nansen könyvének** kéziratát Constable és társa londoni könyvkereskedők 120.000 frton vették meg, de még az napon 84.000 frt haszonnal újra eladták más kiadónak.

A GÖRÖG-TÖRÖK HARCZTÉRRŐL.

A hadüzenet után néhány nap múlva már kemény csaták történtek Görögország éjszaki részén, a hajdani Thesszáliában, melyet nem oly régen, az orosz-török háború után a berlini kongresszuson Európa nagylelkűsége csatolt Görögországhoz a nélkül, hogy ez csak egyetlen kardcsapást is tett volna érte. A törökök eredeti terve is az volt, hogy a hadjárat megkezdése után rögtön ide törnek be s legalább Larisszáig előnyomulnak, hogy nyugtalanvéri szomszédait megfenyítsék.

Korunkban kevés utazó fordult meg Görögországnak ezen a részén. A műveletlen hegyvidék roszt útjai, a nyomorult és még mindig ki nem pusztult rablók minden idegent elriasztanak Thesszáliából, hol aránylag sokkal kevesebb számmal vannak olyan érdekes romok is, melyeket az iskolából fenmaradt emlékek kegyeletes hatása alatt minden görögországi utazó saját szemével akar megnézni. De nincs Görögországnak egyetlen pontja sem, melyhez a régi görögök dúsgazdag története és hitregeje emlé-

ZÁRDÁK A METEORA-HEGYEN THESSZALIÁBAN.

Sokkal hűségesebben őrzi a múlt emlékét az éjszaki határszélén hatalmas *Olympus* hegység, mely össze-vissza szagatgatott meredek sziklafalaival, s az ének legnagyobb részén hóval borított kerek kúpjaival, a mint egyfelől a tengerből, más felől az alján terülő síkságból szédületes magasságra emelkedik a körülötte levő hegyek fölé, most is a legérdekesebb jelenségek közé tartozik. A legmagasabb csúcsa 2985 méternyi, tehát jóval magasabb, mint a Magas-Tátra bércei, s az alját most is sűrűn borító erdőség daczára nehezen megmászható, mivel felső része igen szakadékos. S mind a mellett ennek az óriási hegynek a lejtőjén halad keresztül az egyedüli jó út Törökország felől, ugyanaz az út, melyen egykor Xerxes nagy hadserege Görögországba bevonult s később onnan visszatért.

Csaknem szemben a hegyóriással, de már görög földön emelkedik az *Ossa* hegység, melynek hatalmas tömege szintén meredeken s előhegyek nélkül szökken föl a síkságból. A két hegység között a *Peneios* (ma *Salamoria*) patak kanyarog nagy kigyózással s öntözi a termékeny és iparúzó *Ampelakia* völgyet, melynek végén egy szoros által elválasztva fekszik a görögöktől csodaszéppnek hirdett *Tempe-völgy*, telve a délszaki növényzet gyönyörű tenyészével és az éneklő madarak ezreivel. Ma is paradicsomi szépségű ez a völgy. A kezdetén

vadregényesnek látszik a sötét árnyak és hatalmas sziklák miatt, lassanként azonban egyre idyllebbé válik a táj képe. Bokrok koszorú s hatalmas platanok között örökzöld babérral borított rétek terülnek el. Apró vizesékek, néma esend, sötét kék égboltozat, s az *Olympus* hófedte csúcsának látása emelik az utazó gyönyörűségét, míg végre a völgy észrevétlenül elenyészik, beleolvadván a *Peneios* folyónak apró bokrokkal telt mocsaras deltájával.

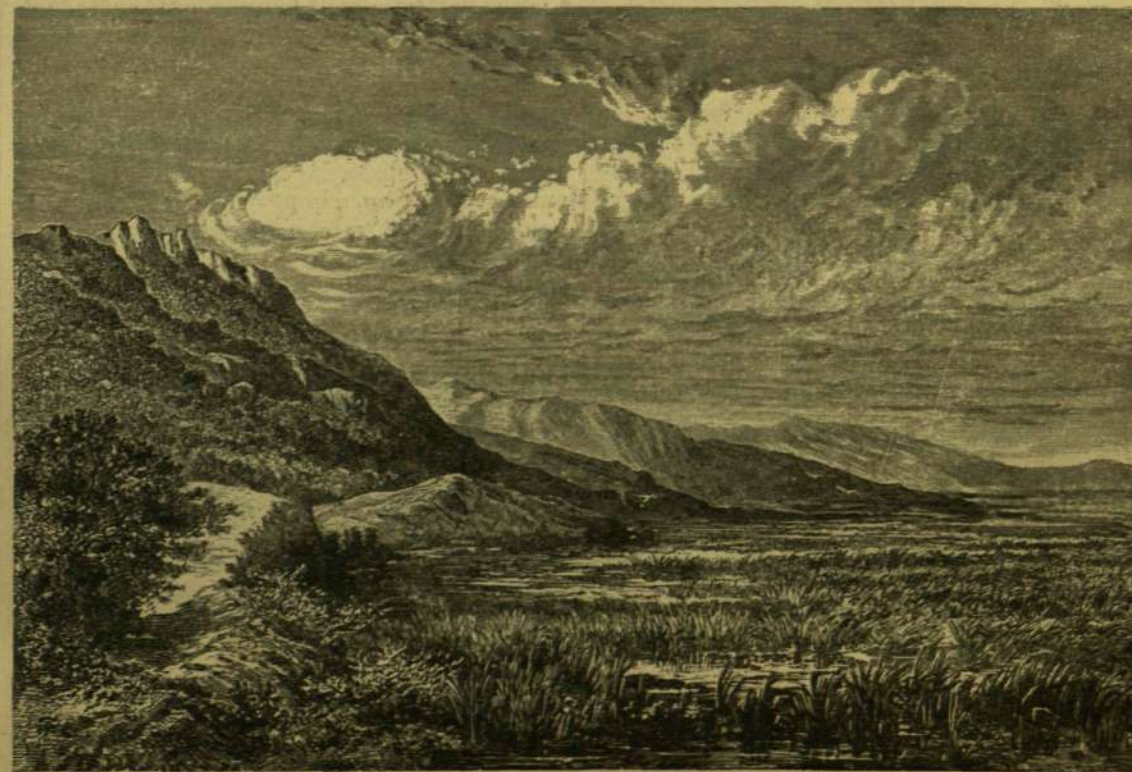
Igen nevezetes tájképi szempontból a *Peneios* folyó felső vidéke is az *Olympustól* keletre fekvő *Pindaros* hegységben, melynek éppen a folyócska melletti részét — hasonlóan a szász Svájcához — csodálatos alakú kopár sziklák borítják mindenütt. Ennek a hegyvidéknek egyik sziklás csoportján, a *Meteora* hegy óriás kőszá-lain több zárdá van oly sziklatetőkön, hogy az épületek a szó szoros értelmében hozzáférhetetleneknek látszanak. A török hódítás kezdetén építették ezeket a zárdákat menedékkül a görögök. Egyszer többek között egy császár, *Kantakuceno* János, is idevonult üldözői elől. Ma egyszerű tudatlan görög barátok laknak ez igazi sasfészkekben. A leghíresebb zárdá, *Meteoron*, oly meredek sziklaháton áll, melynek csak a legalját teszi járhatóvá egy darabon egy kezdetleges falépcsőzet; a hol pedig az is véget ér, onnan már csak felülről lebecsátott kötéllépcsőn avagy kötélhálós kosárral mehetnek fel, melyeket a gon-

FELHÚZÓ A METEORON-ZÁRDÁHOZ.

keket ne fűzve, s Thesszáliában is sok régi emlékezetes helyet ismerünk, a legnevezetesebbeket éppen a két végponton, délen a *Leonidas* hősi haláláról nevezetes *termopylei szoros*, éjszakon, részben már a török területen, a halhatatlan istenek legendái lakóhelyét, a hatalmas *Olympus* hegyet.

A *termopylei szoros* a zeituni tengeröböl mellett fekszik *Budunitza* község közelében. Jelenleg azonban már nem lehet e helyet szorosnak mondani. *Leonidas* korában a tenger és a parti hegység között alig volt hely egy kis ösvény számára. Idővel azonban az iszapot hordó *Sperheios* folyó, valamint a szorosban támadt néhány meleg forrás oly sok földet hordottak itt össze, hogy a szoros egész lapálylá szélesedett, bár a talajt most is járhatatlan mocsár borítja. A perzsa háborúból híres helyen ma két épület van, a keleti oldalon egy egyszerű malom, a nyugaton egy zsendárkaszárnya. Ez az utóbbi épület azon a helyen van, hol a hagyomány szerint a csatát néző *Xerxes* trónszéke állott, s közel ehhez nyílik délkelet felé az a sziklavölgy, melyen át az áruló *Ephialtes* a perzsákat a hős spártaiak háta mögé kalauzolta.

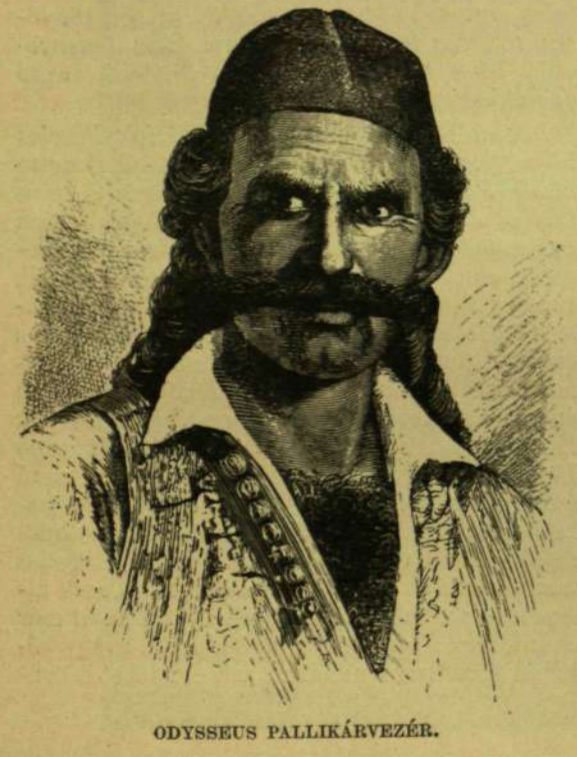

A TERMOPLYEI SZOROS VIDÉKE.

datlan barátok nem mindig tartanak jó állapotban. Más kolostorok a merdek falakon fekvő barlangokban vannak, melyek bejáratát kőfal vagy deszkakerítés védi. E bámulatos épületek egy része már romban hever. A hajdan fennállott 24 zárda közül ma már csak hatban laknak s a lakók összesen alig vannak százan. Hajdan azt hitték a tudósok, hogy e világtól jól elzárt kolostorokban becses régi könyveknek találhatók; de csalatkoztak. A barátok egyedüli kincse mindenfelől összehozott sok ereklye, híres szentek csontjai és más emlékei.

Igen érdekesek e hegyi vidéknek a polgári lakosai. Görögökön és albánokon kívül számos törzs húzódott meg itt a háborús időkben; többek között itt vannak a mi oláhainknak ősei is, a pásztorokdással foglalkozó vlahok, kik a görög környezet daczára maig sokat megőriztek régi szokásaikból. A hegyekben nagy számmal található barlangokban régi idők óta rablók tanúznak, kiket a körülmények olykor nemzeti hőskökké tettek. A legnevezetesebbek egyike volt ezek közül a képünkön látható *Odysszus* pallikárvezér, ki a szabadságharc idején négy ízben küzdött hősiessé a thermopyei szorosban a törökök ellen; de különben közönséges rabló volt; lerombolta a művészettörténelmileg nevezetes cheromeai oroszlanokat minden ok nélkül, elárulta honfitársait a törököknek s végül mint közönséges gonosztevő végeztették ki.

Igy találkozik itt össze, a hajdani nagyság és a mai elkoresülttség úgy a népben, mint a föld sajátjaiban is. Híres nevek, nagy emlékek s a természet állandó szépsége nem feledtethetik el, hogy Thesszália ma elhagyott s a műveltségét messze maradt szomorú fűvel tartomány.

ODYSSZUS PALLIKÁRVEZÉR.

A GÖRÖG FÜGGETLENSÉGI HARCI TÖRTÉNETÉBŐL.

Az 1821. év április 22-én, húsvét napján, melyet akkor a katolikus és görög egyház egy szerre ült meg, — volt tulajdonképpen az első város nap is, mely a görög világot felrúzta százados álmából s tudatára ébresztette emberi és nemzeti jogainak.

Húsvét örömnappját ülte a keresztény világ, a midőn a konstantinápolyi görög pátriárkát, a moreai születésű 83 éves agg Gregorioszt, a szultán, midőn ünnepi miséjét végezte, főpapi öltönyében megfogatta, s magára a templom főkapujára fölakasztatta, aztán holttestét a tengerbe dobták. Halászek találták meg, kiktől a kikötőben időző néhány görög 100.000 piasterért kiváltotta a testet, s Odesszába vitette, hol Sándor császár parancsára nagy ünnepélyességgel takarították el.

Gregorios sorsában osztozott meg ugyanakkor a görög egyháznak egy érseke, két püspöke és nyolc papja is. Egysiket sem hallgatták ki, Gregoriosról pedig épen nyilvánvaló volt, hogy nemcsak hogy nem vett részt a görögség felizgatásában, de sőt egy általa, jeruzsálemi Polycarp és 21 metropolita által kibocsátott pástor

levélben egyenesen kárhoztatta azt, a porta iránti engedelmességre intette a népet s egyházi átokkal sújtotta Ypsilanti Sándor herceget és Szuzo Mihály hospodárt, a miért a görög fölkelést titokban szították. Alaptalan volt tehát az a holttestére függesztett halálos ítélet, mely őt a fölkelőkkel való összejátszással vádolta.

A pátriárkha kivégeztetése adta meg a jelt azokra az eseményekre, melyek tíz éven át a görög nép apraja-nagya talpra állítására s a török uralom elleni élet-halál harcra vezettek. Nem sokára a mézárások általánosakká váltak. Május 3-án Drinápolyban a nyugalomba vonult érdemes görög pátriárkát, Cyrillust végezték ki, az ugyanottani Proisos érsekkel egyetemben. De Szmyrnában, Szerbiában és Kis-ázsában is a legnagyobb kegyetlenkedések közt üldöztek a görög papokat. Százával fojtogatták a görögöket a vad janicsárok, s az Ázsiából segélyül hívott hordákat. Templomokat és kolostorokat gyújtottak föl és raboltak ki. A legelőbbel a görögöket, kiált a gazdagokat és befolyásosabbakat, lefejezték, megfojtották vagy saját kapujokra és ablakokra felkötötték, vagyonukat pedig elkobozták. Csupán Drinápolyban húsz gazdag kereskedőt akasztottak a templom ajtaja elé. A szultán kioszkjából nézte, a mint két görög hercegnek Maurokordato és Siahangernek, bankárjának *Popodrigodopolos*-nak s több más görög kereskedőnek, kiknek nagy összegekkel volt adósa, fejet leütették.

Ez volt az 1821-dik évi húsvéti borzasztó vérengzéseknél folytatás. De a vérig kaplatott görög népnek a gondviselés oly hősköket támasztott szolgálatára, mint az *Ypsilanti* testvérek, Sándor és Demeter. Amaz Moldvában, ez Moréában szervezte az önvédelem harcát s a maroknyi nép halálmegevető elszántságának rövid idő alatt sikerült fegyverbe állítani minden görögöt s egész Európában oly mozgalmat idézni elő, mely aztán Görögország állami függetlenségének kivívásával végződött.

Pedig az Ypsilanti testvérekben külsőleg mi sem mutatott néphősökre, forradalmárookra. *Ypsilanti* Demeter, a ki bátyja megbízásából a moreai fölkelés élére állt, 28 éves kora mellett is teljesen ősz volt már, tele redőkkel, éles orrhanggal. Alakja kicsiny és szikár, erőltetett modorral s mindössze annyi hadvezéri tapasztalattal, a mennyit mint orosz tábornok, huszár gárdakapitányi ranggal az 1814-diki háború alatt szerzhethetett. De lelke tele a legmesebb érzelmekkel, a hazaszeretet hősiességével, önfeláldozással és lemondással, úgy, hogy még testvére, Mária, menyasszonyi hozományát is áldozatul hozta az önvédelmi harc szervezésének. Kitérő lelkesedéssel fogadták mindenütt, a nép özőnlött szabadságának megváltója elé, habár csak rongyokban is, vagy rozsz puskákkal fegyverezve, melyeknek levált, kopott vasszerkezete zsinégekkel volt felkötözve. De a nemzeti ügy gondolata töltötte el mindenkit, mely azóta is megmaradt a görög nép szívében.

A hazafiságnak fényes tanujleit szolgáltatta a görög nemzet ezelőtt háromnegyed századdal. A haza oltárára hozott nagy és önzetlen áldozatoknak egész sora világol tündöklő példa gyanánt ez időkben. Ott van a híres *Varvoki*, a ki Oroszországban szerzett millióiból a függetlenségi harc kitérőse első hírére 300.000 piasterrel ajánlott fel a görög ügy támogatására. Ott a hős amazon *Bobolma*, a ki ugyanakkor három-négy hajót szerelt fel saját költségén s azok vezénylőjét is személyesen vette át. Már előbb is küzdött egy hős görög nő, *Cheila*, a szulióták lobo-gója alatt, a ki később orosz szolgálatba lépett; míg egy másik lelkes honleány, *Karajannu Marusi Helén* az 1770-diki orosz-török háború idején 5000 zechinót áldozott vagyonából, hogy a kő fogllyal esett görög családokat váltsanak ki a rabságból.

Még moszosabban voltak azok, a kik kulturális téren módosították bőkezűen elő Görögország előhaladását, iskolák alapításával, irodalmi vállalatok támogatásával, tudományos és emberiségi czélok elősegítésével. A Moldvában élő *Stamatios Phurnaraki* évi ezer piasterrel adományozott szülőföldje, Khiosz czélsjaira, *Dukas Naophytis* nyelvész saját költségén adta ki Thukydidesz tíz kötetben, Gutropot 2, Arriánt 7, Dio Khrisostomost 3, az attikai szónokokat 10, Apollodorust 1, Herodiást 1 kötetben, azonkívül egy 3 kötetes paedagiást, stb. mindössze 42 kötetet. A bécsi *Kapitanaki Kyriakos*

és *Manuel* czég szintén jelentékeny összegekkel járult görög irodalmi kiadványok költségeihez, egy egyszerű szerzetes, *Varvaloki Kalliurkos* pedig egész vagyonát fordította arra, hogy hazájában, Naxos szigeten tanintézetet alapítson.

De mi ez mind a janinai *Kaplan* fejedelemi alapítványaihoz képest, melyekről egész külön könyvet irtak? Azokat a lelkes adakozásokat pedig, melyeket némely testületek, p. o. a konstantinápolyi görög szücsök gazdag czéhe, vagy egyes hazafiak iskolai czélokra vagy bizonyos tanszékek alapítására tettek, fel sem lehetne csak nagyjában is sorolni.

Ezek a nemes jótékonyági cselekedetek keltették fel először is, mindjárt a forradalom kitörése küszöbén annyira az osztrák kormány gyanakodását, hogy például Bécsben és Triesztben élő görögök ellen egész nyomozást indított. Így jártak a *Vestos* testvérek bécsi görög bankár-czég, *Czima* professzor és mások. A menekülő *Ypsilanti* herceget is Szebenél érte utól az osztrák policzia keze s onnan hurczoltatta Munkácsra. De a magyar nemzet rokonszenve nyomon kísérte a görög szabadság ügyének fejlődését s nem sokára magyar vitézek is siettek *Ypsilanti* háromszínű, piros, fekete, fehér zászlaja alá, mely egyik oldalán hamaiból föltámadó phónixet, a másikon pedig keresztet ábrázolt e szavakkal: «E jel alatt fogsz győzni!»

Hogy csak egy néhány nevet említsünk, ott küzdött *Mihály* kapitány is hatvan emberével Tergovist környékén *Ypsilanti* táborában. Nemkülönbén vérs babérokat aratott *Ince* kapitány is Kantakuzene herceg seregében, Moldva és Oláhországban. Utóbbi itt is esett el *Jassy*-nál, június 17-én 821-ben, miután a túlnyomó török sereg ellen végső elszántságig védelmezte magát. Mások a görög szabadságharc szereplői közül, a *Nákók*, *Logothetiek*, *Sacellaryak* magok lettek később magyarokká s alapították meg ma is virágzó magyar családjaikat.

GÖRÖG HEGYIVADÁSZOK.

(Ezvonok.)

A görög sereg gyalogságának legjobb részét kilenc zászlóalj (=9000 ember) hegyivadász — ezvon — képezi.

Fegyelem dolgában az ezvonok nem állnak ugyan valami jó hírben, de mint kitünő lövészek a harcztér hegyes és sziklás terepein jó szolgálatot tehetnek. Nehogy nemzeti öltönyük — a fehér fustanella — az ellenség lövéseinek czéltáblául szolgáljon, — most e fölé a különös, szoknyaforma ruhadarab föléd térdig érő fekete köpönyvet osztottak ki köztük. Fegyverük a francia Gras-szerkezetű 8 milliméteres ismétlő puska. Borjú helyett könnyű börtarisznyát, és egy darabból készült sarknélküli lábbelit viselnek, mely fölserelés mozgékonyágukat a sziklás talajon elősegíti.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Új versek. *Zempléni Árpád újabb költeményei. (1893—1897.) Budapest.* Az újabb költői nemzedék sorában Zempléni Árpád egyike a legértesebb tehetségeknek. Költő, kit nem a routine, hanem saját lelke, képzeletének ereje, frissesége tesz azzá. Mily tisztá, nemes lyrai hang zendül meg pl. «*A tavasz mezőjén*» kezdetű dalban, különösen ennek két utolsó versszakában.

«Kis virág, siess virulni,
Nincs neked csak egy nyarad;
Ha te elhullsz, majd virít más,
Szürke a föld nem marad.

Kis madár! siess dalolni
A kizsendült lomb alatt,
Ha te nem dalolsz, dalol más,
Néma a föld nem marad.»

Itt érzés és gondolat teljes harmóniában olvadnak össze. Néha azonban az utóbbi talán túlságosan is előtérbe lép, s a gondolat-költészet már-már átéli a kellő határt, de sokszor az eszmei tartalom oly eleven képen ölt testet, hogy feledjük elvontságát. Ilyen mindjárt a kötet első darabja. A költő valami házi gyógyszer készítésével pepecselt s nézte, a mint a jegecek a vízben szétfolytak, elenyésztek. Másnap meglepetve látta, hogy egész kristály-paloták épültek a feltornyszuló jegecekből. Költők ne

Kiss Ferenc fényképe után.

FÖLDI JÁNOS SIREMLÉKE A HADHÁZI TEMETŐBEN.

féljetelek — kiált föl — vannak érzések, gondolatok, melyeken nem fog a próza árja, melyek nem veszhetnek el a szennyben, salakban, mert mihelyt a háborgó tenger elpihen, azonnal jegecbe, formába, dalokba törnek. Nincs e versben semmi tudakosság, mert szerző a képet nem a természettudományokból, hanem magából a természetből vette, melynek ép oly alkatrésze a vízben feloldott sókból képződő jegec, mint a harmat vagy a róza. A költő, ha helyes ösztöne vezeti, az ilyen képekhez ép úgy hozánnyúlhat, mint azokhoz, melyeket évezredek óta használnak a költők. Csak az a fő, hogy a kép eleven, szemlélhető és igaz legyen. Zempléni azonban nem egyszer vét az igazság ellen, például «*A patak*» című versében azt mondja, hogy míg a sas-szedőt meredek bércezlől bőségben zúg le a patak, zavaros; de mikor megtisztul, kis erecske lesz belőle. Ez nem áll. A magas bércezen eredő patak épen kútféje közelében a legtisztább; ha pedig hóolvadás vagy nagy esőzés zavarossá teszi, zavaros marad, sőt még annak a folyónak vizét is szennyes, iszapossá teszi, a melybe szakad. Néha a kép, melyet rajzol, nemesak hamis, hanem féltelsten is. Egyik versében azt mondja, hogy elvitte a szél a kalapját, de azért kalap nélkül is köszön a rózsájának:

«Megmarkolom egyik fülemet,
Megemelem buksi fejemet.»

Az ilyen izetlenség tréfa-számba sem mehet. Ilyen izetlenség a *Három csók*. «Csókolom a szádat», «Csókolom a szemed» s

«Csókolom a füled»,
Senkim sincs kivüled!»

Vagy midőn azt mondja, hogy parányi néha a vers, mint az arcon egy kis pattanás, de benne ég a szervezet egész fájdalma, láza. Az ilyenek foltok kötetében s inkább bánthatják az olvasót, mint azok a szintén elő-előforduló versek, midőn a költő felületen, futó benyomásokat szed versebe, melyek ép oly kevéssé hozták lelkét hullámszámba, mint a fecske szárnya a tó vizét. Kötetében a dalok között akadunk a legértesebbekre, de számos reflexio költeményében is megmutatja, hogy igaz költő. A kötetben néhány szép műfordítást is találunk francia és olasz költőtől. Zempléni nyelve hajlékony, zengzetes; verselése kifogástalan. A kötet a szerző saját kiadásában jelent meg, ára füzve csak 50 kr., kötve 1 frt 50 kr. Álljon itt mutatványul belőle a következő két kis dal:

Idegen.

Hiszen a fák kizöldültek,
Virágzik az orgona!
Rajtat mégis mintha most is
A mult tél borongana.

A nyílt mennyet félve nézed,
Hátba csalán hiteget?...
Elszoktál a természetől?,
Meggzoktad a hideget?

Az a ködös tegnap adta
Kárpótlásul ezt a márt.
El nem törli egy derült nap
Annyi búnak vérnyomatát.

Ravatal.

Ravatal, ravatal, Lelkemből az idő
Fekete ravatal, Nagy multat kitéphet,
Mint a hegyet felhő, De megmarad sötét,
Örökös gyász takar. Szomorú emléked.

Itten állsz, mereven,
Elmém közepében,
Mint befagyott hajó
Észak tengerében.

Bibliás emberek. *Irta Ujlaki Antal.* Egyre nagyobb hullámokat vernek azon mozgalmak, a melyek a külföldről kiindulva, néhány év óta a magyar társadalomnak kivált a legalsóbb rétegeiben gyökeret vertek, sa nyomott gazdasági kereseti viszonyok közt, a mozgékony igaztók tevékenysége mellett itt-ott megdöböntő kiterjedést kezdenek venni. Ilyen többek közt, — a szocializmust nem is említve — a nazarénizmus és a baptizmus, mely rájongó felekezetek az ország több részén, kivált az Alföldön oly arányokban kezdenek terjedni, a mi legnagyobb figyelmünket megérdemli. Az imént említett felekezetek egyikére, a nazarénusokra akarja a «*Bibliás emberek*» című most megjelent könyv is a nagy közönség figyelmét felhívni, s mint látjuk, közvetlen tapasztalásból és megfigyelés után ismerteti ezen sajátos rajongókat. Fejtetegi azon okokat, a melyek a legszegényebb rajzolat a nazarénizmus táborába viszik, élénken rajzolja a hit-térítő «apostolok» működését. Vázolja az új hitre tértek szokásait, vallásos és erkölcsi életét. Sikertől is a szerzőnek világos képet nyújtani ezen emberekről, kik előtt ez a földi élet úgyszólván semmi s a kiknek lelki szemei folyvást csak a jövődőt, földöntúli világot függenek, kik egyetlen könyvet ismernek és olvasnak: a bibliát, melyet minden jó és tökéletes egyedüli forrásának tartanak, minden egyebet pedig csak hiúságnak, vagy épen az ördög munkájának. Az érdekes könyv Szegeden, Engel Lajos kiadásában jelent meg.

A Magyar Történelmi Életrajzokban ismét terjedelmes füzet jelent meg *Zichy* Antal jeles művéből: *Gr. Széchenyi István életrajzából*. A Széchenyi életében is oly nevezetes 1848-iki eseményeket tárgyalja. A könyvről egyik mai cikktünk szól bővebben. Az illusztrációk legnagyobb része egykor rajzok mása, a forradalom szereplőinek arcképei, egyes jelenetek, színhelyek, épületek. Az utóbbiak közül többet *Cserna* Károly rajzolt. A Történelmi Életrajzok egy évfolyamának ára 8 frt, a történelmi társulat tagjai 5 frttel rendelhetik meg.

A Magyar nemzet története című tizkötetes munkából, melyet *Szilágyi* Sándor szerkesztésében az Athenaeum-társaság ad ki, most jelentek meg a 103., 104. és 105. füzetek. Ezekben *Ballagi* Géza tovább folytatja az 1815—1848 közötti időszak történetének leírását. *Ballagi* Géza mindenek előtt az

urbériség megszüntetésére irányzott politikai és társadalmi törekvéseket ismerteti, aztán sorrendben a budapesti lánchíd megalapításának történetét, az 1836-iki trónváltást, Ferencz császár halálának és V. Ferdinánd trónralépésének, nevezetesen az osztrák császári czim és a magyar királyi czim használásának körülményeit; erre nézve az országgyűlési vitákat érdekesen és tanulságosan írván le. E füzetek is telvük a korszakra vonatkozó képekkel és képmelléletekkel. Az egyes füzetek ára 30 kr. Előfizetési ár negyedévre (12 füzet) 3 frt 60 kr.

Az Egyetemes Regénytárban ismét két kötet jelent meg. Az egyik *Bársony* István új kötete, «*Ecc homo*» czímen, tizenhat elbeszéléssel. A termékeny író a szépirodalmat kedvelő közönség jól ismeri poétikus leírásairól, a természetről festett hangulatos képeiről. Ez apró elbeszélésekben e mellett az emberi lélek, a szenvedély egy-egy mélyebb vonását is megtaláljuk, s az egyszerű történetekben sok megfigyelés nyilvánul. Ezért ráillik az egész kötetre az első elbeszélés, az «*Ecc homo*» czíme. Ez a gyöngé és az erős ember találó rövid rajza. Az elbeszélések tárgya és színelye is elég változatos: városi élet, szalon s a falu a maga nyílt, őszinte embereivel. A másik kötet «*Az arany*», *Möller* Ottó dán író regénye, melynek tárgya a körül forog, hogy egy gyévsz főtálálván az aranykésítés módját, a társadalom és gazdasági élet egészen átalakul. Fantáziával, sok élménsséggel és iróniával adja az új világ képét a dán író. Ára egy-egy kötetnek 50 kr.

Az asszony ítel és egyéb elbeszélések, írta *Békefi* Antal, kiadta a Singer és Wolfner czég. Békefi sok közvetlenséggel mondja el egyszerű történeteit, s birja a képességet, hogy érdeket keltsen az olvasóban. A kilenc elbeszélés, melyből Békefi új kötete áll, gonddal irpt örök művek, s van bennök érzés, melegség. A kötet ára 1 frt 50 kr.

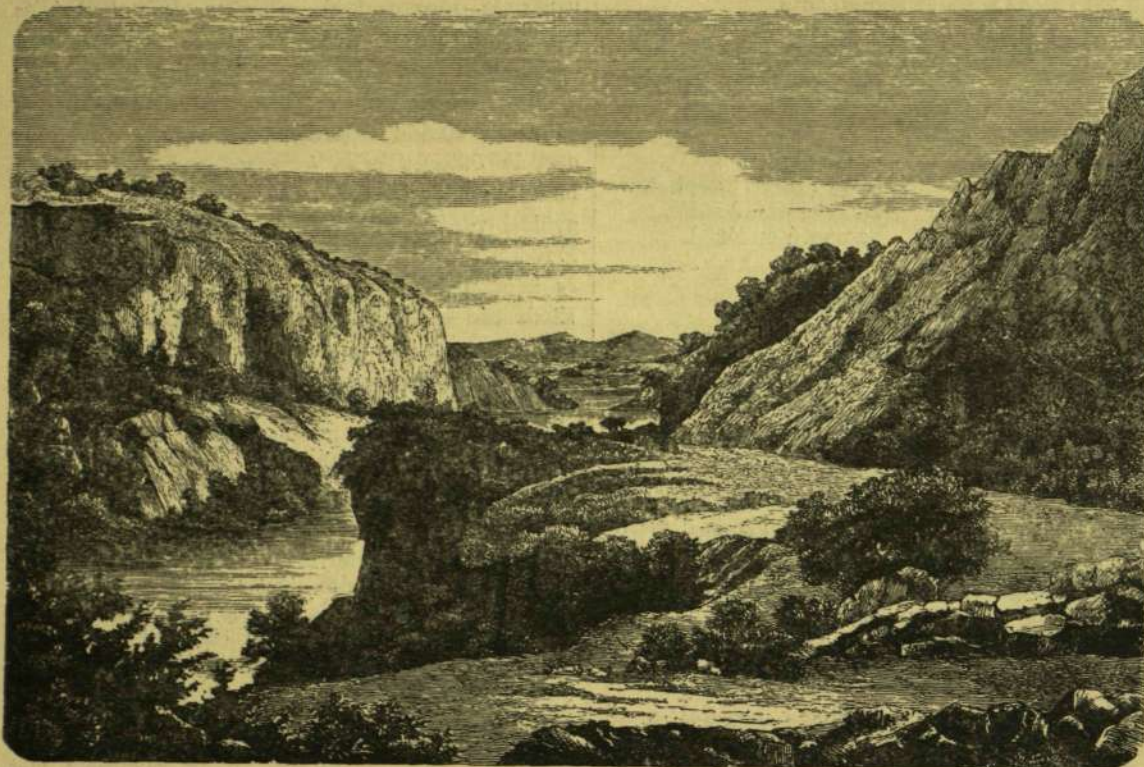
Gentry uraimék, írta *Szerdahelyi* Aladár. Tizennégy történet a magyar gentry-világból, melyet a szerző eléggé ismerni látszik, s jellemzőt is tud róla elmondani. Az itt kötetbe összegyűjtött rajzok és elbeszélések egy részét szerző *Florida* név alatt közölte a lapokban. A csinosan kiállított kötet Révai Leó kiadására s ára 2 frt.

A gyimesi vadvirág, *Géczy* Istvánnak ezer frtos díjjal kitüntetett s nagy hatással szinre került népszimfíve nyomtatásban is megjelent íj. Nagel Ottó kiadásában. Ára 50 kr.

Magyarország ezredik éve cím alatt gyűjtik össze a múlt év nemzeti ünnepének eseményeit *Szmolényi* Nándor és *Liptai* Károly. Az a czéljuk, hogy az ezredév megünneplésének minden részlete, a beszédek, a hivatalos okiratok és nyomtatványok, az egykor följegyzések együtt legyenek olvashatók s egybegyűjtve maradjanak meg a késő idők számára is. Igérik, hogy a levéltárakban elszórtan heverő adatokat is összegyűjtik, így a hatóságok, városok határozatait, stb. Az egész mű, melynek ajánlását *Wallacis* Gyula közoktatásügyi miniszter elfogadta, körülbelül száz ívre fog terjedni, három nagy kötetben. Az első kötet már elhagyta a saját Szegeden, *Endrényi* Imre kiadásában. Ez a kötet az ezredévi ünnep történetével, a törvényhozás intézkedéseivel kezdődik; aztán közli a királyi pár, a királyi család részvételét, a nemzeti ünnep részleteit, az egyházak ünnepét a pástorlevelekkel, nevezetesen egyházi beszédekkel. A második kötet a főváros, a megyék és városi törvényhatóságok

FÖLDI JÁNOS SIREMLÉKEKÉNEK LELEPLEZÉSI ÜNNEPELTE. — Kiss Ferenc fényképe.

A TEMPE VÖLGYE THESSALÍÁBAN.

ünnepének leírására van fentartva, a harmadik pedig a testületek, intézetek, iskolák ünnepélyeire, az ezredévi alkotások feltüntetésére. A három kötet előfizetési ára 12 frt, egyes kötet bolti ára 5 frt.

A magyar írók élete és munkái című életrajzi és irodalmi lexikonból, melyet *Szinnyi József* az akadémia megbízásából annyi szorgalommal gyűjtött össze, megjelent a 43. füzet (V. kötet 6. füzet), mely a *Kacsó és Kanitz* nevek közé eső 200 írónak életrajzát foglalja magában. Az eddig megjelent 43 füzetben 9593 írónak életrajza s munkáinak jegyzéke van felsorolva. A munka Hornyánszky Viktor könyvkereskedő kiadásában jelenik meg és egyes füzetnek ára 50 krajczár.

Földrajzi és statisztikai zsebatlasz. Hickmann után átdolgozta Péter János; kiadta Stampfel Károly Pozsonyban. Gyakorlati hasznú könyv ez, melyet színezett vagy illusztrált statisztikának lehet nevezni, mert a statisztika és földrajz összehasonlító adatait szemléltetővé teszi, számok helyett színekben, rajzokban, térképekben tüntetve föl mindent. Az összeállítás az egész világra vonatkozik. A statisztikai számoknak színezett diagrammákba foglalása Amerikában régen divatos, és ez nagyban hozzá járult a statisztika népszerűsítéséhez. Nálunk ez a könyv mutatja be ezt a rendszert. Az egyes országok összehasonlítása például az illető ország területi nagyságának megfelelő kockában van feltüntetve, s így egyetlen pillanatra meglátjuk például, mily óriás birodalom Oroszország a többi mellett. A színezett diagrammák tételei ügyesen vannak megválasztva, tiszta kivitellűek. Ára 2 frt 50 kr.

Múlt időkben. *Pongrácz Lajos* összeszedte elbeszéléseit, melyek a 48-as évek előtt jelentek meg s melyekből most egy kis kötetet állított össze. «Múlt időkben» cím alatt. A szerző a könyv tiszta jövedelmét a felvidéki közművelődési egyesület honfoglalású fiajának adja.

Irodalmi dolgozatok Vörösmartyról című kötet közre *Pintér Kálmán* ama dolgozatait, a melyek különböző lapokban már megjelentek. Az öt tanulmány méltó az elolvasásra s bizonyára megszerzi a maga olvasóközlését. A szerző a könyv jövedelmét Vörösmartyának a fővárosban emelendő szobrára ajánlja föl.

A szabadkőművességről 101 oldalnyi füzet jelent meg Nagy-Váradon. Tíz kérdésben és feleletben. Írta dr. Henne am Rhyu Ottó, fordította Aureliánus, kiadta a «László király» szabadkőműves páholy Nagy-Váradon, s kapható ugyanott Laszky Armin könyvkereskedésében; ára 1 korona. Felvilágosításul van szánva azoknak, kik a szabadkőművesség iránt érdeklődnek, s hangoztatnák, hogy a szabadkőműveseknek nincs titkolni valójuk. A szabadkőművesség történetét is előadja.

Új folyóirat. «Az időjárás» című Heljas Andre szerkesztésében népszerű meteorológiai havi folyóirat indult meg. A meteorológiának ez az első magyar közlönye. Az első számba a szerkesztőn kívül ifj. Tolnay Lajos, Hegyfokj Kabos és Raum Oszkár írtak cikkeket.

A műcsarnok tavaszi kiállítását a közönség elég szép számmal látogatta. Az ünnepek alatt a fizető látogatók háromszáza voltak. Orvendetés,

hogymár is több festményt megvásároltak. Az országos képzőművészeti társulat is az idén 27 nyere-ményre felvesztve 9580 forintot sorol ki tagjai közt, a kik közül a nyerek, a rajuk esett nyere-ményérték fejében a tavaszi tárlaton kiállított magyar művek közül szabadon választhatnak. Az első nyere-ményérték 1500 forint, a második 1000 forint. Ezenkívül van három 500 forintos, öt 400 forintos, öt 300 forintos, kilencz 200 forintos, két 100 forintos és egy 80 forintos nyere-ményérték. A sorsolás április hó 24-én délután 3 órakor lesz a városligeti új műcsarnokban.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A képzőművészeti társulat április 22-ikén tartotta közgyűlését gr. *Andrássy Tivadár* elnöklele alatt.

A választmány évi jelentését a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette. Elfogadták ezután a jövő évi költségvetési iránymutatást 77,128 frt 60 kr. szükséglettel és 78,336 frt 93 kr. fedezettel. Erre dr. *Ambrozovics Dezso* titkár a választmány nevében azt indítványozta, hogy a társulat viszonyozandó a sajtó támogatását, a budapesti újságírók egyesületére részére *czet frtos* alapítványt tegyen. Egyhangulag elfogadták. Végül az elnökség és a választmány újjáalakítására adták be a szavazatokat.

A hírlapírók nyugdíjintézetét e hó 25-én tartja közgyűlését saját palotájában. Az intézet vagyona most 640,935 frt. Az évi jövedelem adományokból (22.369 frt), tagsági díjakból, az intézeti ház jöve-

GÖRÖG HEGYIVADÁSOK INDULÓBAN A HARCZTÉRRE. — Athéni fénykép után.

delméből (22.154 frt), értékpapírok után stb. 65,027 frt. A kamatozó vagyon gyarapodása 51,135 frt.

A műegyetem jubileuma. A budapesti műegyetem, mely sok átalakuláson ment keresztül, míg egyetemi jellegét elérte, ötven éves jubileumát ünnepli az idén. Szó volt róla, hogy a külföldi műegyetemeket is meghívják, de a költségek hiányán az elmaradt, s csak szerény körben ülik meg az ország egyik legvirágzóbb kulturái intézetének jubileumát.

MI UJSÁG?

*A «*Vasárnapi Ujság*» olvasóit értesíteni kívánjuk, hogy közelebb a fővárosban «*Vasárnapi Lapok*» címmel új képes hetilap indult meg. Tévedések kikerülése végett fölkérjük tehát mindazokat, a kik a «*Vasárnapi Ujság*» vagy melléklapjai számára közleményeket, avagy egyéb küldeményeket kívánnak beküldeni, sziveskedjenek pontosan megjegyezni, hogy a «*Vasárnapi Ujság*» szerkesztőségé Budapest, IV. Egyetem-tér 6. szám alatt, a «*Vasárnapi Ujság*» kiadóhivatála pedig IV. Egyetem-utca 4. szám alatt van állandóan.

A német császár Bécsben. A három császár találkozásának első része, a német császár látogatása Bécsben, a héten megtörtént. Uralkodónk április 25-ikén indult Pétervárra, az orosz császár látogatására és visszajövet Berlinnek veszi útját s ott ismét találkozni fog Vilmos német császárral. A német császár pedig pár hét múlva megy Pétervárra, viszonyozandó a császár múlt őszi látogatását. A három császár találkozására már régen elhatározott dolog, de a keleti események, a kitört görög-török háború nagy fontosságot adtak annak a körülménynek, hogy e válságos időkben érintkezzen személyesen a három uralkodó, kiket a béke hírének ismer egész Európa.

A német császár április 21-ikén délelőtt 11 órakor érkezett Bécsbe. Nagy néptömeg lepte el az utakat, melyek a vasutól a Burghez visznek. A fejedelmi látogatót ő felsége várta a főhercegekkel. A két uralkodó a legmelegebben üdvözölte egymást s nyitott kocsin, a tömegek üdvözölése közt hajtottak a Burgba, hol a fogadásra a főhercegnők is megjelentek. Aztán a közös miniszterek, b. *Bánffy* magyar, gr. *Badeni* osztrák miniszterelnökök tisztelegtek, az udvari méltóságok, stb. A bemutatások után Vilmos császár a német követtséghez kocsizott s ott reggelizett *Eulenburg* grófnál. Innen a császár gr. *Goluchovszky* külügyminiszterhez ment, a kivel hosszan tanácskozott. A délután a főhercegekkel tett látogatást. Este nagy udvari ebéd volt a Burgban. A német császárral együtt Bécsbe érkezett *Szögyény László* is, monarchiánk berlini nagykövete.

Április 22-ikén délelőtt nagy hadi szemle volt a Schmelzen. *Ferenecz József* ő felsége a csapatok élére állt és elvezette a császár előtt; viszont a

AZ OLYMPUS HEGYE.

német császár a 7-ik huszárrezdet vezette el a király előtt. A szemle egy óráig tartott.

Délelőtt a német császár gyönyörű koszorút küldött a kapuczinusok kriptájába. *Rudolf* trónörökös koporsójára. A szalg fölírata ez: «II. Vilmos császár hű barátjának.» A császár elutazása e hó 22-én este történt meg. *Vilmos* császár gr. *Badeni* osztrák miniszterelnököt és báró *Bánffy* magyar miniszterelnököt a vörös sasrend nagy keresztjével tüntette ki.

Nász a Koburg-családban. *Koburg Fülöp* és *Lujza* belga királyi hercegnő leányát *Mária Dorottya* eljegyezte *Ernö Günther* schleswig-holsteini herceg. A völégény feje a Holstein-ház holstein-sonderburgi ágának, a mely eredetét I. Keresztély dán királynő vezeti vissza. A herceg 1863-ban augusztus 11-én született, tehát most 34 éves; menyasszonya 1881-ben április 30-án született s így most 16 esztendő. *Ernö* herceg porosz őrnagy a la suite a testőr huszárrezdetben. A völégény sógora Vilmos német császárnak.

Kitüntetés. A király *Graenzstein Béla* pénzügyminiszteriumi államtitkárnak, kitünő szolgálatai elismerésül a másodosztályú vaskorona-rendet díjmentesen adományozta.

Alapítvány. A közoktatásügyi miniszter dr. *Hegedüs Sándor* országgyűlési képviselőnek a kolozsvári egyetemi menza-akadémia javára 1000 (egy-ezer) frt tőkével tett alapítványt közönséget fejezte ki.

Földi János másfél századdal ezelőtt született jeles természetudasnak és költőnek emlékére szép ünnepet rendezett szülővárosa, Hadház, és a debreczeni Csokonai-kör Hadházon ápr. 6-án. Az ünnepélyről részletes leírást adtunk a «*Vasárnapi Ujság*» f. évi 15-ik számában. Mai számunkban pedig két fényképi félváltást közlünk, melyek egyike a Földi sírján emelt díszes oszlopot, a másik azt a jelenetet tünteti föl, a midőn az ünnepi szónok, *Géresi Kálmán* emlékbeszédét tartja a leleplezésre váró emlékoszlop előtt.

Stanley Budapestén. A nagy hírű afrikai utazó *Stanley Henrik* Budapestén töltötte a húsvéti ünnepeket. Bécsből e hó 17-ikén délben érkezett feleségével és április 21-ikén utazott el, ismét Bécs felé. Az érdekes vendég a legtöbb időt *Vámbéryvel* töltötte együtt, ki egyszersmind szíves kalauza is volt a fővárosban. A híres utazót itt léte alatt a «*Magyar földrajzi társaság*» nevében dr. *Havassy Rezső*, a társaság alelnöke üdvözölte, mivel a húsvéti ünnepek miatt a társaság tagjai távol voltak a fővárostól.

Szeretetházi sorsjáték. *Szász Domokos* erdélyi ref. püspök már évek óta tervezi Kolozsvárott a ref. papok árvának szeretetházát. A pénzügyminiszter engedelmet adott a püspöknek arra, hogy a szükséges építkezés és föntartás céljaira 500.000 darab két koronás sorsjegyet bocsáthasson ki. Az arany és ezüst nyere-ménytyárgyak értéke 160.000 korona lesz.

A siami király útja. Kelet-Ázsia egyik exotikus uralkodója, a siami király néhány nap előtt indul el Bangkokból európai útjára. A királyt *Chulalongkorn*-nak hívják s 1853. decz. 21-ikén született,

jelenleg tehát 43 éves. Saját «*Maha-Chakri*» nevű yachtnán jön. A yacht néhány év előtt épült páncélos czirkáló, 2500 tonnás, gyorsasága óránként 18–19 fonál, s a múlt évben tette meg próbautját, a királyt Jávába vivén. A yacht körülbelül május hetében érkezik Olaszországba. Olaszországból a király Svájcba megy. Genf közelében villát bérlelt számára, hol hosszabb ideig szándékozik maradni, hogy a hosszú tengeri utat kipihenje és hozzászokjék az európai klímához. Svájcából Franciaországba s onnét Angliába utazik Viktória királynő jubileumára. Azután Bécsbe és Budapestre jön, honnét Oroszországba, Moszkvába és Pétervárra utazik. Pétervárról ellátogat Stockholmba és Kopenhágába.

A földrendések megfigyelése. A földrendések tanulmányozandó, a világ összes államainak tudósai alakult bizottság a felhívással fordul a művelt világ államainak vezető tényezőihez, hogy rendezzenek be állomásokat a földrendések pontos megfigyelésére. A földrendésekről még mindig keveset tudunk, ugyszólva teljesen ismeretlenek az erők, a melyek a föld belsejében működnek. A felhívást a tudományos világ legtisztelendőbb tudósai adták ki, s abban kiemelik a megfigyelések pontosságának szükségét, s több példával magyarázzák.

Az 1889-ik évi apr. 17-ikén Tokióban (Japán) pusztított földrengést 13 percz múltán már észlelték Berlin mellett Potsdamban, a mi légvonalban mérve, kilenczezer kilométernek felel meg. Ugyancsak egy tokiói földrengést (1894. márcz. 22.) 7¹/₂ perczel későbbben a 7900 kilométer távolságban fekvő Kharhoban (Oroszország) konstátálni lehetett. E megfigyelések szerint a földrendések látszólagos sebessége másodperczenként 10 kilométer. A rázkódásokban mindig bizonyos szabályosság mutatkozik. Az első lökést 30–40 percz múlva követi egy másik lapos hullámozás, a mely a föld felületén terjedt tova 2. kilométernyi sebességgel másodperczenként. Ez a sebesség a rengési központtól való távolság szerint különböző. A megfigyeléshez szükség van egy-egy végtelen érzékenységi ingakészülékre. Strassburgban és Nikolajevben 369 nap alatt, daczára az egymásközi 1800 kilométer távolságnak, azonos számú (—114—) megfigyeléseket tettek. A tudósok most úgy tervezik, hogy nemzetközi hálózatot alapítanak, a melyen rendszeresen észlelik a hálózat körében végbemenő összes rengéseket. Japánból kiindulva, a mely földrendési szempontból a legjelentősebb terület és azonkívül a legjobb megfigyelő szervezettel rendelkezik, 10 állomást létesítenek, a melyeknek végpontja Buenos-Ayresben lenne. Az állomások válsztásánál tekintetbe vették azt, hogy lehetőleg csillagvizsgáló-állomás is legyen az egyes helyeken. A megfigyelések nyilvánosságra hozatalára egy szaklapot fogják kiadni.

A háború. A nemzetközi diplomacia nagy békeszövetségbe sem birta megakadályozni, hogy Törökország és Görögország közt végre ki ne törjön a háború. E hó 16-ika óta már véres harcok folynak az epirusi és thesszáliai határon, a görög hajóraj és pedig kétfelé oszolva, az artai öbölben Szaloniki környékén bombázik, de minden nevezetes eredmény nélkül. A harcok nem is egyenlő erővel folynak, s előre látni lehetett, hogy a görög sereg nem szállhat szembe a törökkel. De a görög kormány erőszakolta a háborút. A Pindosz és Olymposz hegység szorosainak és hátságain elfoglalásáért napokig tartott a kemény harc, de a törökök

visszaverték a görög támadásokat, benyomultak Thesszáliába s ott állnak már *Lavissa* előtt, mely eddig a görögök főhadiszállása volt. Valószínűleg itt vége is szakad a háborúnak, melynek folytatása öngyilkosság volna Görögországra nézve. A görög csapatok a harcokban igen jól viselték magokat, Epiruszban a török területre is betörték, de itteni előnyulásoknak hadi jelentősége nincs. A görög-török háboru kitörése előrelátott dolog lévén, Európa közvéleményében különös izgalmat nem is keltett. Folytatása: az európai diplomacia beavatkozása is mintegy sorrendben következik, csak az nem bizonyos, mit nyer Görögország a háború erőszakolásáért.

Az «Anker» élet- és járadékbiztosító-társaság e hó 19-án tartotta meg XXXVII. rendes közgyűlését Bécsben az üzleti jelentéséből kitűnik, hogy az 1896. évben 10,543 ajánlat 28,005,805 forint tőkével és 11,442 forint járadékkal nyújtott be és 7996 szerződés 21,481,388 frt tőkével és 11,601 frt járadékkal meg is kötötték. Az év végén 84,347 életbiztosítási szerződés 236,195,048 frt tőkével és 119,617 forint járadék, továbbá 373 halálbiztosítási szerződés 2,999,991 frt, illetve 3,080,875 frt tőkével és 1446 frt napi kárpótlással volt érvényben. A biztosítási alapok, a mint az évi jelentéséből kitűnik, a tőke- és járadékbiztosítások 16,800,070 frt tartalékából a garantált túlélesi csoportok 30,606,663 frt és a nem garantált csoportok 4,276,357 frtnyi vagyonából összesen 51,682,090 forintból állnak; ha még az 1,000,000 forintnyi részvény tőkével, valamint a 2,938,741 forintnyi nyereségnyújtást hozzávesszük, úgy az összes alapok 55,665,832 frtot tesznek ki. A társaság összvagyna 58,824,109 frt. A tőkebefektetés a törvényes intézkedések szerint történik és bécsi és budapesti ingatlanokból, jelzálogokból és értékpapirokból áll. A részvényesek közti kamatok és osztalék fejében 200,000 frtot osztanak szét; a nyereségreosztással biztosítottak osztalékajánlatát az 1896. évi osztalék 100,000 frttal gyarapították; a rendelkezni tartalékokat 240,000 frttal emelték. 1896. évben a nyereségreosztással biztosítottak, valamint a kölcsönös túlélesi biztosítottak mint nyereség 331,581 frt fizetett. Az igazgatónács tagjaiul újra megválasztották: gróf *Prokesch Osten* Antalt, míg a cooptált gróf *Falkenhayn* Ferenecz val. b. t. t. választása megerősített. Végül báró *Alein* Huberott, *Seneci* Etienne R. és *Wiedmann* Ottó, valamint pótlógegnel *Floren* Márk és *Siedler* Márk a felügyelő-bizottságba megválasztották. Az 1896. évi szelvényt április 14-től kezdődőleg 100 forinttal fogják a társaság pénztárai beváltani.

HALÁLOZÁSOK.

LEHÓCZKY VILMOS, a szucsányi kerület országgyűlési képviselője, képviselőházi jegyző, 50 éves korában meghalt Rózsahelyen e hó 17-ikén. Fia látogatására ment oda, este tovább akart utazni, mikor a vasuti indóházban szélhűtés érte, s azonnal meghalt. Holttestét Turóc-Szent-Mártonba vitték s ott temették el. Turóc megyében jól ismert, köztisztelendő férfi volt. 1869-ben alszolgabíróvá választották, majd főszolgabíró lett, 1893-ban pedig *Rakovszky István* jelenlegi fősztárszéki elnök után a szucsányi kerület képviselője, és e kerület képviselte most is.

SZUK LUDWIG, volt zenakadémia tanár és jeles gordonkaművész, *Matlekovics Sándor* nyug. államtitkár nejeinek édes atyja, elhunyt Budapesten, 76 éves korában. A fővárosi zenészi körökben előkelő helyet foglalt el. Az ő kezdeményezésére tartották az első rendszeres kamarai zenesejtélyeket, az ő buzgósgából alakult meg a filharmonikus társaság. Mint művész és mester a nemzeti zenedében 40 éven át tanított a gordonkajátékok; tapasztalatának bő anyagát meg is örökölte gordonkaiskolájában, melynek I. része csak nem rége jelent meg. Temetése a budapesti művészvilág nagy részvéte közt ment végre.

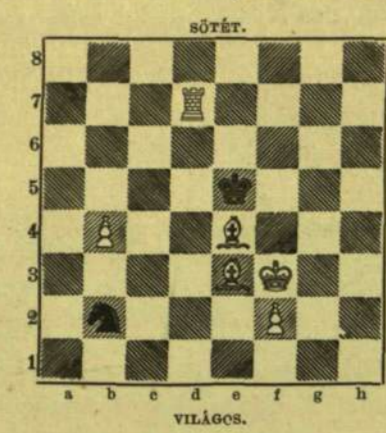
LÓNYAY JÁNOS, volt főrendiházi tag, Mármarmegyeének tizenhét évig főispánja, elhunyt M.-Szigeten e hó 22-ikén, 69 éves korában. Képviselő is volt, s főispánná 1877-ben nevezték ki, 1891-ben a főrendiház élethossziglani tagja lett, de erről pár hó előtt lemondott.

VÉGHÉLY DEZSŐ, Veszprém megye alispánja, jeles történetbír, elhunyt e hó 22-ikén Abbaziában, hol üdülést keresett. Halála híre ószinte részvétet kelt mindenütt, a hol ismerték, különösen megyéjében.

Elhunytak még a közelebbi napokban: JÁLLICS KÁLMÁN, a Jállics A. Ferencz és társai cég főnöke, a budapesti kereskedővilág tekintélyes tagja, fővárosi bizottsági tag, 63 éves korában, Budapestben. — ANDORKO TAMÁS, a Zsuzsai ref. egyháznak negyvennyolc éves elnökje és közszeretben élt lelkesze, 80 éves korában, s nagy kiterjedésű család és rokonság gyászolja. — BÉNYEI ZÁRKY JÓZSEF, köz- és váltóügynök, 1848—49-iki nemzetőr főhadnagy, a zirczi apátság előzállási uradalmának jogi tanácsosa, a dunaföldvári takarékpénztár igazgatója, régiségbír, volt megyebizottsági tag, 69 éves korában, Dunaföldvárott. — SZENNER VILMOS, Mexikó városában letelepedett hazánkfi, kinek ott nagy czukrárszűzlete volt, s ki mindig oly igaz vendégszeretettel fogadta honfitársait. Sok nyelvet beszélt, képzett zenesz volt, s lapunknak is többször küldött a távol világrészből érdekes közleményeket. A legszebb életkorában elhunyt derék embert Váczon lakó édes anyja, öz. Szennor Vilmosné keserü. — KRASZNYI FERENCZ, a kassa-óderbergi vasúttársaság tisztviselője, 43 éves korában, Budapestben. — KOVÁCS TIVADAR, Alsó-Fehér és Maros-Torda megyék bizottságának tagja, 75 éves korában, Kolozsvárt. — JELSKÉ LAJOS, Hont megye tb. főorvosa, 79 éves korában, B.-Gyarmaton. — PAPP GUSZTÁV, kádártai ref. tanító, ki a tanügyi terén 38 évig buzgólkodott, Budapestben, 55 éves. — TAUS PÁL, kath. tanító, Tükrös-majoron, 24 éves tanítói működése után, 42 éves korában. — LÁNYI ANTAL, Szabolcs vármegye törvényhatósági bizottsági tagja, Orson, hol 25 éven át volt köztisztviselőben álló jegyző. — FORSTER LAJOS, fővárosi gazdasági számszám, élete 49-ik évében. — POLLAK SZIGFRID dr. fővárosi orvos, 34 éves korában. — HELLENSCHUSZ EMIL, okleveles mérnök, tart. hadnagy, 30 éves, Nagy-Károlyban. — MOLNÁR LAJOS, a debreczeni kir. törvényszék volt irodáigazgatója, 41 éves, Debreczenben. — KONTUR REZSŐ, a Jállics A. Ferencz és Társai cég képviselője, 55-ik évében, Budapestben. — SZENTKUTHY MIHÁLY, volt 48-as honvéd főhadnagy, 84 éves korában, Szatmárnóti. Öregnapjai alatt honvédelmének összegyűjtésével foglalkozott, melyeket könyvben is ki adott. — KUN MÓRINCZ, széles-lonkai jegyző, 36 éves korában. — CSABOSZLÓVSKY JÁNOS, Zemplén megye törvényhatósági bizottsági tagja, 62 éves korában, Sátoralja-Ujhelyen. — IFJ. TÓTH JÓZSEF, államvasuti hivatalnok, Budapestben; ugyanitt SZENTES LAJOS, magánhivatalnok. — SZABÓ PÁL, építési rajzoló, 35 éves, Budapestben. — KAUFMANN ADOLF, budapesti gabonakereskedő, 72 éves korában. — SPITZ LAJOS, Miskolc város egyik szerény polgára, ki 1848—49-ben, mint honvéd-tizedes számos ütközetben vett részt, 70 éves korában. — Seregélyesi gr. ZICHY GUIDÓ, néhai gr. Zichy Sándor és Karátsényi Adrienne grófnő fia, 21 éves fiatal ember, ki Seregélyesen, szülői sírján fölé lőtte magát. — SPANNBERGER ALAJOSNÉ, szül. Daday Francziska, fővárosi iskolai igazgató és fővárosi bizottsági tag neje, Budapestben. — BOLLA GÁBORNÉ, szül. Krudy Eugénia, Bolla Gábor posta és távírófelügyelő neje, 54 éves korában, Budapestben. — JASKULA ANTALNÉ, szül. Grotkovszky Ilona, J. Virág Béla, a «Fővárosi Lapok» szerkesztőjének édes anyja, Baánban. — HALMÁGYI GYULÁNÉ, szül. Pisztory Otília, 22 éves, Miskolcon. — ANDRÁSY GÁBORNÉ, szül. Sinczky Teréz, élete 37-ik évében, Kolozsvárt. — Nemesvárbóki PLACHY ISTVÁN, szül. Palasavszky Mariska, 28 éves korában, Budapestben. — ÖZV. OLSAVSZKY MÁRTONNÉ, szül. Klimkó Mária, volt Schönborn-uradalmi tisztviselő özvegye, 75 éves, Munkácsban.

SAKKJÁTÉK.

2004. számú feladvány. Schindler F.-től.

Világos indúl s a harmadik lépésre matot mond.

As 1992. sz. feladvány megfejtése. Kalmity G.-től.

Világos. Sötét. 1. Va4-a5 ... Bf1-cl (a) 2. Va5-b6 ... t. sz. 3. V mat. Sötét. 1. Ke5-f4 (b) 2. Va5-b4 + stb. 3. V mat.

Helyesen fejtették meg: Budapest: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Sárospatak: Géczer Károly. — Csomogyán: Németh Péter. — Kesztemén: Balogh Dénes. — Csomogyán: ifj. László László. — A pesti sakk-kör.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 14-ik számában közölt képtalány megfejtése: Egy gondolat bánt engemet.

Heti naptár, április—május hó.

Table with columns: Nap, Kath. prot. naptár, Görög keleti naptár. Rows for days 25 to 31.

Holdváltás. Utolsó-negyed: 23-án este 11 ó. 4 p. Felelős szerkesztő: Nagy Miklós. (L. Egyetem-ter 6. szám.)

A selyem el van égve! ezt szokták a hölgyek mondani, ha az illető ruhadarabok igen sokszor már a 2-ik 3-ik viselet után a hajásokban elhasadnak vagy mint a vatta szemállanak; ezen jelenség nem a «veletlenül» okozott elég; hanem a selyem, hogy az vastagabbnak és mégis olcsónak tűnjék fel, tudatosan lezsen ezinn- és phosphor-savval párolva, melyek a nyerselyem érzéketlenséget szétbontják; az ilyenest festési eljárást «megterhelésnek» nevezik! mentill jobban öhajják a selymet megnehezíteni, amál több czinnfurdón megyen az keresztill, hogy az ezen mérget tökéletesen magába szívja. Az így festett selyem — a legnemesebb szövés! a halá csirját tehát még mielőtt az a szövésükre kerülne, már is magában rejti. Az ilyen szövésből készült, gyngyözött selyemszöveteknek rövid használat után természetesen szakadnak meg, mint a gyújtó kanócszák a szert, a mint azok többé avagy kevésbé terhelhetők meg. — A drága öltözék (készítési díjjal együtt) tökéletesen értéketlen. Az én valódi selymeimből szivesen küldök postafordulótával portó és vámmentesen mintákat. HENNEBERG G. (cs. és k. udvari szállító) selyemgyár, Zürichben. 7065

Szerkesztői mondanivalók.

Bécs, H. B. Az «Elemér» régi magyar személynév s az Árpádok korában gyakran használták, még pedig nemcsak Elemér, hanem Imem, Imery, Imes, s Ime mar alakban is. Némertre, vagy egyéb nyelvre lefordítani szintúgy nem lehet, mint más magyar személynéveket, pl. Gyula, Béla, Árpád stb. Ennélfogva a kérdésben forgó személynév, mely most már csak is «Elemér» alakban él a magyarban, helyesen nemében is csak így irandó. Az illető szótárban előforduló «Elimér» alak már szelvéstiva van, a Zvojinimir, Strattimír, Zeleimír, stb. mintájára.

Barátainhoz. Költői lélekkel megirt kis vers; itt-ott azonban a külforma pongyolaságán segíteni kellene. Például az ilyen rim: köztetek—veletek, nemcsak olcsó rim, hanem siketen is hangzik, pedig ez némi változatú többször is ismétlődik a kis versben. Az Adria partján. A «Képes Néplap»-ban közölhetjük.

Fenyvesben. Kicsiny puszta. Csillag a hó. Szállók, szállók. Szép sorokra, helylyel közel szép strófákra is akadunk bennök, de majd a tartalom bányád el, majd pedig a verselés mutat feltűnő fogyatkozásokat. Nem közölhetők: Csak egy percze ha láthatnának. Hogy elvittek katonának. Egyáltalán nem mutatnak költői tehetséget. — S. P. emlékkönyvébe. A verselés dőzsölése, a tartalom zavaros. — Közélg a szép tavasz. Sok szó, de kevés gondolat.

Szomorú de igaz

hogy öltözékünk nagybód gondot fordítunk mint Egészégünknek. Ha ruháinkon a legparányibb szakadást észlelünk, azonnal eltüntetjük, nehogy nagyobbodjék, de ha az egész öltözékünköt az eset, számba se vesszük. Egy kis köhögés, főtájas, emésztési zavarok — mit tesz az? Úgyet se vetünk rá. Hát ez vétkes könnyelműség, mely később keservesen megboszulja magát rajtunk, mert valamin a kis szakadékból nagy lesz, ép úgy a kis bajból nagy baj keletkezik, ha kellő intézkedés nincsen gyorsan kényel. A legtöbb betegség kutterfára a gyomor rendetlen működése, a mit

Egger kellemes ízű szodapasztilája

csakhamar beszűntet, ha idejekorán használjuk (1 doboz 30 kr.) A tüdő-, torok- és mellbajok, köhögések, rekedtség és elnyálkásodással kezdődnek. Egger kitűnő ízű Mellszástíllája megóv bennünket a bajtól teljes biztonsággal (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbádoboz 25 kr.). Minden gyógyszerárban kapható: Főraktár: Nádorgyógyeztár (Dr. Egger Leo és Eg. er J.) Budapest, Váci-körút 37. 7179

Üzleti jelentés.

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy Budapest, IV. ker., Váci-utca 16. szám alatti üzletemet házbéremelés folytán f. é. február 1-től kezdve ideiglenesen megszüntettem. Fennálló virágzatot ugyszintén másféle növénydíszítéseket, csokrokat, koszorúkat stb. továbbra is VII. kerület Gizella-utj kertészeti telepéről, fenntartom; és igyekvni fogok e tekintetben a nagyérdemű közönség pártfogását a jövőben is kiérdemelni. Egyidejűleg az irántam tanusított eddigi nagymérvű bizalomért hálás köszönetemet nyilvánítva, maradok

tisztelettel 7109

SZELNÁR VILMOS mű- és keresk. kertész.

Budapest, VII., Gizella-ut 45—47.

SZABADALMAKAT (Patente). Készítők, védjegyeket és mintákat beajásztomost, a világ minden államában, legkedvezőbb feltételek mellett, RÉTHY JÁNOS, nemzetközi szabadalmi iroda. Budapest, Erzsébet-körút 2. szám. (Tulajdonos Zielinski Szilárd, okl. mérnök.) 7015

Marienbad otthon.

A «Fucus» klinikailag elismert gyógyszer soványításra s a hizás megakadályozására, valamint a kövér egéneknél előforduló asztma megszüntetésére. Ara üvegenként 2 frt, 20 napra való 12 frt. Kapható Hazlinszky Károly, gyógyszerésznél, Bpest, VIII., Röck Szilárd-utca 28.

MATTONEFÉLE GIESSHÜBLER legújabb egynyos SAVANYU-KÚT

Dr. Lerás IAS PHOSPHÁT Ezen vaskészítmény tartalmazza a vér és csontok legfontosabb elemeit. Kitűnő gyógyszer vérszegénység, sápkór, gyomorfájalmak, vérszűrés esetében, szabályozza a hőszámot, könnyű emésztető és kiválóképpen hölgyeknek, fejlődésben lévő fiatal leányoknak, valamint gyenge gyermekeknek legmelegebben ajánlható. Egy üveg ára 1 frt 50 kr. Magyarországi főraktár Budapest, Török József gyógyszerháza király-utca 12. sz.

Főiskolai próbált igazg.-orvos Dr. KUN ZOLTÁN gyógyszerel Verképző labdacso, nyek, sápkórosnak, gyengélkedok, görvélýkórosok, lártalan tüdőbetegnek legjobb gyógyszere. 1 üveg ára 1 frt 80 kr. Hurut labdacso, gyomorzurát, tüdő- és gégehurut, tüdőszasz, hideglelés, malária, gya-mókor ellen legkitűnőbb! 1 üveg árának kétszeres labdacso ára 1 frt 80 kr. Női betegségek ellen legkíméletesebb gyógyszer az IREI-GALD PÖR 1 doboz 1 forint 20 kr. Dentipurin-szájvíz legjobb minden szájnyálkahártya-nyáron a ragályos torokbajoknak is! Ára 60 krajczár. A Purpurin Crème arcz- és kékenőcsének megelőző hatása van! 5 nap alatt az arczról minden foltot eltávolít a hárszönyegválasztó. 1 táglye 1 frt 30 kr. Kaphatók a készítőnél: TRSTYANSZKY K. gyógyszerésznél Sárospatak. 6839 Főraktár Budapest: Török József gyógyszerháza, Király-utca. Dr. Rudny Emil gyógyszerháza, Városház-ter. Minden drogá-üzletben és gyógyszerháza kaphatók.

CHOCOLAT MENIER A világ legnagyobb gyára. 50,000 kilo. Kapható minden fűszer- és csemegé-kereskedésben és czukrárszűzében. 6888

Szépség és egészség. Korunk főnyaralója az idegesség és vértelenlenség, melyből számtalan kör származik. Ez ellen pedig legbiztosabban hat a vasas chinabor 1 üveg 1 frt 20 kr, 5 üveg franco külföve 6 frt. Szeryvel van készítő és minden hasonnevű készítmények között a legjobbat kínálját és vasat tartalmazza. Kinek van szepjeje? Ezrek mennek Carisbadba hogy rossz gyomrukat kireparálják és újra jó emésztésnek pedig ezt a czélt otthon könnyelműben, kevés költséggel elérik PEP-SIN-BOR használatá által, mely az ételt megemésztelni segíti és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja. Cinczava Szery-rada-bor kitűnő enyhe hatású hashajtó és vértisztító szer. Nem keserű! Minden lymandó kósimányt kóst a legjobb. Az erőedőve országok kiállításán jó hatását kiáltottva. 1 üveg ára 1 frt 30 kr, 5 üveget franco külföve 6 forint. ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerész Aradon. Kapható Budapest: 7102 Török József gyógyszerháza és minden magyarorsz. gyógyszerháza.

FÉLIX-FÜRDŐ Nagyvárád mellett. Kényelmes közlekedés. Vannton Nagyvárádól fél. kocsin 3/4 órai távolságban. Május—aug. hónapokban naponta 10, vasárnap- és ünnepeknapon 14 vonat közeledek Nagyváráddal. Vasuti állomás közelében a fürdőtelep mellett van. Telefon összekötés Nagyváráddal. 7178 Az európai hír 49° C meleg természetes hévíz jászava van: az ürület és izmok csontos bántalmáinál, idült s trülonösen savós izületi lóboznál, csonttörések és csontok után visszamaradt fűrdalmaknál; köcsvényknél; és annak különböző alakjainál; idegbajoknál, melyek rheumatisus alapon keletkeztek (ischiasnál); különböző bőrbajoknál, végre a női ivarszervek bizonyos bajainál, különösen a méh mögötti és közötti izsadmegnyitónál; belsőleg: hevény és idült gyomorbántalmaknál, májbaaj, és vesekövek esetében. Állandó fürdőorvos: dr. Kaszy Kálmán. A különböző igények szerint berendezett nagy számú szobák napi ára 80 krtól 3 frt között várakozik. Gyógyterem (Kursalon) hirlapokkal, zongora és tekeasztallal. Terraszok szép kilátással. Értékes, sétatályok a fürdőtelepen és a mellette elterülő öserdőben. Az erdőben tekepalya. Hat tükrfürdő, család és kádfürdőkön kívül moorfürdők is vannak rendszeresítve. Állandó kútnól zenekar. fűrdőkezelőség. Prospektust kívánatra küld a

Dr. LENGIEL FRIGYES-féle nyirfabalzsam ajánlja Dr. med. Raspl tanár egyetemi procurátor Bécsben és Pefyúnek tanár által Londonban. Megvizsgált módszer a erint már az ó-korban is mint kitűnő szűzítőszert ismert nyirfa vegetabilis anyagából készítő; lehámoló hatással bír és kisimítja az arczban keletkezett ráncokat és himlőszemölcsöket, eltávolítja a szeplőt, májfoltot, anyajeleket, orrbőrbort, mitesszert és a bőr tisztatlanságát a lepróvidebb idő alatt és az arczbőrnél fiatal, úde arczsint köleszős. Figyeljünk Dr. Lengiel Frigyes nevére és le. it vedjegyre. Egy korsó ára használati utasítással együtt 1 frt 50 kr. A nyirfabalzsam hatásának támogatására szolgál Dr. Lengiel Frigyes Benzo szappana darabonként 60 kr. 6888 Főraktár Budapest: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerháza király-utca 12.

Az „ÉV SZAK“ Divat- és kézimunka folyóirat szép-irodalmi melléklettel. Páris, London, Bécs, Berlin divat-ujdonságai. Mutatványszámokat kívánatra INGYEN küld a kiadóhivatal. Rendeléseket elfogad minden könyv-árus és 7162 „KÖNYVES KÁLMÁN“ magyar irodalmi részvényházaság könyvkereskedése Budapest, VII., Kerepesi-ut 22. III. Évfolyam. — Ára egy negyedére egy forint.

Szt.-Margitszigeti gyógyfürdőhely. BUDAPEST. A Szt.-Margitszigeti 43,7° C. hévíz kitűnő eredménnyel használtott a következő kóralkatok ellen: köcsvény, csusz, szábák, idült hölgyek, máj-, gyomor-, béhbántalmak, hólyaghurut, női bántalmak, arcz-, gége-, tüdőhurut, és idegbántalmak. Masszage és villamos fürdő. Tiszta, pormentes levegő és 300 vendégszoba, társalgási terem, posta, telefon, távíró, gyógyszerháza és elismert jó könyha. Rendelő fürdőorvos dr. Baner Antal főhercegi udvari orvos. Naponta katonas- és cigányzene. Hájókezelés félóránként. Fürdőidény tartama: május 1-től szeptember 30-ig. A szobáinaknál szept. hóban 30% engedély. Arszabály kívánatra bérmentve keltetik. 7139 A Szt.-Margitszigeti gyógyfürdő-felügyelőség Budapestben.

A Magyar Asphalt részvény-társaság Budapest, Andrássy-út 30. elvállalja jótállás mellett legolcsóbban asphalt-burkolatok fektetését és 7117 nedves lakások, pinczék, stb., gyökere száraztatását. Telefon. A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvkereskedésben kapható: Fűrdőigazgatóság.

STUBNYA gyógyfürdő teli és nyári gyógyhely. Természetes meleg 28°—36° Reaumur fokú hévízzel. A vadregényes Turócmezőben 518 mtr. (1620') a tenger színe felett. Minden gyors- és személyvonat, mely Bécstől, Óderberg vagy Budapestről jön, a fürdőállomásnál megáll. Posta és távíró helyben. Gyógyhatásában a gastrolia hévízzelkel versenyrehozható. Csusz- és köcsvénybetegknél, csont-, hártya- és idegbántalmaknál, bőrkütiéséknél stb. stb. legnagyobb sikerrel alkalmazkák. 7120 Méréséket árak, melyek június 15-éig még 25%-al leszállíthatnak. A fürdők és szobák a legnagyobb kényelemmel vannak berendezve. — Prospektusokkal készséggel és ingyen szolgál a Fűrdőigazgatóság.

ARANY KINCSTÁR Nélkülözhetetlen tanácsadó minden család és hástartás számára. Szerkesztette BENICZKY IRMA. Második kiadás. Ara. füzve 80 kr. Kötve 1 frt.

Gleichenberg gyógyhely. Stiriában. Gyógyeszközök: Alkali-muriatikus források: Constantia- és Emmaforrás. Alkali-muriatikus só-savas gyógyvíz: Johannes-kút. Tiszta só-savas forrás: Klausenforrás. Savó, tej, kefir. Asvány-forrásvíz-belégzés külön fűlkékben. Fenyőtűvel-gözik belégzése. Lélegző-készülék, légkamrák. Édes ásványvíz és habzó hőfürdők; fenyő-tülevél és aszulfürdők. Nagy vizgyógyító intézet. Utuló sétányok. Enyhe, nedvesmeleg, pormentes, szélcsendes levegő; erdő domboldak. Tengerfölsötti magasság 300 méter. 7181 Idény május 1-től októberig. Értesítéseket és prospektusokat ingyen nyújt, és lakásmegeindéseket elfogad a fürdőigazgatóság (Gleichenbergben).

RETOUCHE gyorsfestő szakálra. Kapható dobozokban 2 forintjával. Ezen új, kitűnő készítmény által képesek vagyunk, az egészségre minden legkisebb hártány nélkül s minden bőrszűkítés mellőzésével, pillanatnyi idő alatt a szakált állandóan szőke, világos-barna, sötét-barna vagy feketére festeni. Festett hajminták a raktárban megtekintés végett ki vannak téve. Megrendeléseknél kérjük a kívánt színt megjelölni; a haj festésében gyakorolt fodrást ajánlhatunk. 7079 Budapest, Király-utca 12. Török József gyógyszerháza.

Férfi ingek: Szines francia batiszt. Angol piqué és szegélyes mellű fehér sifon. **Pongyola utazó- és háló ingek.** — Divatos **sétabotok.** Nap- és Esernyők. Angol foulard és batiszt nyári Nyakkendők. Férfi és Női Harisnyák. Keztyűk és Angol sárga bőr cipők. **Férfi Nemez- és Szalmakalpok.** Utazó- és Fűdő Csizmek Nagy választékú Baktára.

FÖLDVÁRY IMRE
BUDAPEST 7156
Koronaherceg-utca 11. és Kerepesi-út 9. sz.

Eppen Amerikából megérkezett!
5000 Photoret

(Mellényzseb-fényképező) 7183
nagyserűen sikerült találmány, magától Edison-tól megdicsérvé. Felvétele mindig készen. Pillanat-fényképezés.
Egy teljesen felszerelt Photoret ára Film-mel 36 felvételre 4 ft.
Használatban az amerikai, francia, német, angol, orosz és orosz rendőrségeknek sőt valamennyi hadsereg tisztjének, hivatalnokának, stb. — Részletes leírás és próbák ingyen. A Photoret-fűrésztára: **Bécs I., Stoss-im-Himmel 3. szám.**

4 arany, 18 ezüst érem, 30 tiszteleti és előismerő oklevél.

Kwizda-féle
korneuburgi marha-táppor.
Veterinár-diätetika szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára. 43 cseendő óta a legtöbb istállóban kitűnő sikerrel alkalmazták a téli időszakban, mely hiánytalan, rossz emésztendő; a tehének tejének bővségét és jobb telésedését előidézi.

AR: 1/2 doboz 75 kr., 1/3 doboz 35 kr.
Csupán a fenti védjeggyel ellátva valódi és kapható minden gyógyszerüzletben és gyógyszerkereskedésben. — Fűrésztára: **Kwizda Ferencz Joh.**
ca. és kir. austr.-magyar és román kir. udv. szállító. 6999
Kerületi gyógyszerésznél Korneuburg, Bécs mellett.

Több mint **50 év óta sikerrel használtuk!**
Szepítőket és májfoltokat, valamint bőrtisztatásosságok biztosan eltávolítja az **Eszéki Spitzer Kenőcs** és az **eszéki Salvator szappan**

Valódi minőségben csak a **DIENES J. C.-féle** gyógyszerháznál.
Eszéken, felsőváros.

1 kis tégely valódi Spitzer kenőcs	35 kr.
1 nagy tégely valódi Spitzer kenőcs	50 kr.
1 üveg valódi Spitzer mosdóvíz	40 kr.
1 darab valódi Salvator szappan	50 kr.
1 tégely képszappan	60 kr.
1 doboz valódi Lyoni rizspor 3 színben	50 kr. és 1 frt.

Figyelmeztetés. Csak akkor valódi, ha fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el van látva és kérésük a t. cz. közönség csakis Dienes-féle eszéki kenőt és szappant kérni és elfogadni.

Főraktár Budapesten: **TÖRÖK JÓZSEF úrnál**
Király-utca 12.

MATTONI-FÉLE ERZSÉB-SÓS-FÜRDŐ-BET BUDAPEST-KELENFÖLD

Idény május 1-től szept. végéig.
Keszérű források. Ivó és fürdőgyógymód.

A gyógyhely fürdői, esetleg ivótorrasi kitűnő eredménnyel alkalmazhatók: 1. Bármilyen okok folytán keletkezett lobos izadmányoknál. 2. Női bajoknál, különösen metritis chronica-nál; méh körüli és hashártyalob után visszamaradt izadmányoknál; a méhnek helyzetváltozások, nemkülönben daganatok által előidézett izgatottsági tüneteknél; hurutos állapotok és tisztulási zavaroknál stb. 3. Az albsai szervek bántalmainál: májbajok, szokványos székrekedés, stb. Zsirkórnál. 5. Kőszélynél, stb.

FÜRDŐ-ORVOS: Dr. BRUCK JAKAB,
az orsz. közegészségi tanács r. k. tagja.
Egészséges fekvés, fél órányira a fővárostól, kényelmes lakások, jó vendéglő, zene, kávé- és márványfürdők, kánszék- és kánszék-kezelés. — Rendés társasági-kezelés.

A kocsik állomási helye: **Ferencz József-tér, a régi Lloyd-épület előtt.**
A gyógyhelyre vonatkozó bővebb felvilágosítással szívesen szolgál

Mattoni és Wille
Budapest.

Nincs többé köhögés!
Tüdő- és gégehajban szenvedők részére.
Med. univ. Dr. FÁYKISS KÁROLY szepesi kárpáti gyógyfűkivonata
1 üveg 75 kr., orokorkák egy doboz 35 kr., thea 1 csomag 50 kr., egy kis próbacsomag 25 kr., 30 év óta a legjobb sikerrel használtatik köhögés, rekedtség, hurut, köhögéscsillapítás, légzési akadályoknál, oldalszúrásnál, tüdőgyulladásnál és idült hörghurutnál. 7028
Kapható Koller Testvérek a "Nagy Kristóf"-hoz címzett gyógyszerüzletben, Budapestben, IV. ker. Kristóf-tér 2. Váci-utca és Kristóf-tér sarkán.

Lesoványodásra s egyidejűleg az egészség erősítésére 2 hónapig vendős a dr. Blyu s dr. Duchesne-Duparc klin. tanár, becsületrend lovagja — megfigyelése után Boisson gyógyszer. által készített **per-ssan-pilula**, vesiculostinivel előállított név. készítmény. Egy 3 frtos nemzetközi posta-művelény küldésével bírm. szállít egy palackkal: **M. BOISSON, 100 rue Montmartre, Paris.** Budapestben kapható: **Török József** gyógyszerésznél, király-utca 12. szám. 7050

A női szépség
emelésére, tökéletességére és fenntartására legkitűnőbb, teljesen ártalmatlan, vegytiszta és szirmentes készítmény a 7163

Margit Crème.
Rövid idő alatt szüntet szepelőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (mit-esser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is tiszta bőrt ad. Margit hölgypor 60 kr., 3 színben. Margit szappan 35 kr. Margit fogpép (Zahnpaste) 50 kr.
Készítő **FÖLDES** gyógyszerháza, Aradon Deák Ferencz-utca 11. sz.
Főraktár: **Török József** gyógyszerháza, Budapestben Király-utca 12.

Ujdonságok selyemkelmékben
ugymint fehér, fekete és mindenféle más színben gyári árakon, a valódi és tartóságért való jóállítás mellett, méterenkint 35 krtól 12 frig purto és rámentesen hához szállítottunk. Magánosok számára a legjobb, közvetlen megrendelési forrás. Ezaz meg szer előismerő irat. Minták franko. Svájcba leveleporto készítés.
GRIEDER ADOLF ÉS TSA
6951 selyemkélme gyárak szőveltsége zürich.
Spanyol kir. udvari szállító. Spanyol kir. udvari szállító

Vértés gyógysz.-féle
keleti labdacok.
Használat előtt. 7141 Használat után.
Gyenge nőnek szép telési formát kölcsönöznek. Egy adag 3 frt.
Kapható **VÉRTES L.** sasgyógytárában Lagoson 96. sz.

A budapesti asztalos ipartestület védnöksége alatt álló butorszakszöveti által alakított 7132
BUTORCSARNOK
VIII., Bérkocsis-utca 12.
az ipartestület saját házában állandóan készletben tart **háló-, ebédlő-, uriszoba és szalonberendezéseket.** Ezzel mód van adva a n. é. közönségnek jó és **szolid butorokat jutányos áron** a közvetítők illetégtel kereskedők mellőzésével az illető asztalos-mesterekkel közösen vagy tetszészerinti megrendelés után beszerezhetni.

Levélbéllyeg-kereskedés
PRÜCKLER J. C.
Budapesten, IV., Régi posta-u. 5
Alapított 1876. 7121
Veszek! Eladok! Cserélek!

A HYGEA
hajbalzsam
valóban maga a tökéletesség, ha arról van szó, hogy a szürke hajnak eredeti fiatalos színe, fénye és szépsége visszaadassék. Megújítja a haj életfolyamatát, szívósságát és növesi képességét, mint hajszépítőszert pedig egyenesen páratlan. 7128
Üvegeje 1 frt 50 kr. és 2 frt 50 kr.
Valódi minőségben egyedül kapható **DIMITRIJEVIĆ S.** gyógyszerésznél Araes, Banat. 42.

LOHSE-féle Maiglöckchen
zsebkenő-illatszert — szappan arczpor — pipere-víz brillantine — Eau de Cologne.
Valódi csak akkor, ha a feltaláló czégét viseli.
Gustav Lohse
BERLIN, 45/46 Jäger-Strasse.
Kapható valamennyi illatszertészet, díszmü-árú-, gyögyfű-szerészet- és gyógyszerházaiban Ausztria-Magyarországon.

Pesaty társaság körkép palotájában Városliget 7173
Krisztus a keresztján és Jeruzsálem
óriási körkép. Látható: reggel 9 órától esti 8 óráig.
Az esti órákban villanyvilágításnál. Belépő díj 50 kr.
Gyermekjegy 30 krajczár.

VASÁRNAPI UJSÁG
18. SZÁM. 1897. BUDAPEST, MÁJUS 2. 44. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: **VASÁRNAPI UJSÁG** és 4 egész évre 12 frt POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt (félévre — 6 • Csupán a **VASÁRNAPI UJSÁG** egész évre 8 frt (félévre — 4 • Csupán a **POLITIKAI UJDONSÁGOK** egész évre 5.— (félévre — 2.50 Külföldi előfizetésekre a postallag meghatározott vilájdíj is eszandóan.

SCHLAUCH LÖRINCZ BIBOROS PÜSPÖK JUBILEUMA.
MAGYAR RÓM. KATHOLIKUS FŐPAPI KARNAK egyik legjelesebb és legérdemesebb tagja, dr. Schlauch Lőrincz nagyváradi biboros püspök, papságának félszázados jubileumát ünnepli május hó 2-án. Az örömmünnet a nagyváradi püspöki megye rendezi, de lélekben hozzájárul az egész magyar Róm. katolikus egyház, mely az ünneplést főpapban, ki különben más felekezetiek előtt is nagy becsülésben áll, egyik kiváló disztét és erős oszlopát tiszteli hazaszerte.

kolájá-nak is munkás tagja volt. 1846-ban bevégezzen theologiai tanulmányait, Lono-vics József csanádi püspök udvarába került. 1847-ben áldozó pappá szenteltetett, s 1847 május 2-án tartotta első miséjét Új-Aradon. 1847 júliusától 1849 szeptemberéig Nagy-Szent-Miklóson káplánkodott. Itt élte át a szabadságharcot s Fábry vikáriusnak (a későbbi kassai püspöknek), és Mihálovicsnak (utóbb zágrábi biborok-érseknek), kivel együtt volt Lono-vics udvarában, sokat köszönhet, hogy gyors áthelyezések által sikerült megmenekülnie az elfogatástól. Mert az akkori idők, különösen a Dél-Magyarországban, a szerb lázongások miatt igen veszedelmesek voltak a hazafias érzelműekre nézve. Utóbb Oravicán s Pécskán, majd ismét Nagy-Szent-Miklóson volt káplán, migsem 1850-ben Temesvárra, a belvárosi plebániára tétetett át káplánnak s ott egyúttal a csanádgyházmegyei papnöveldeben a dogmatika tanára és a szentszék szegények-ügyvédje lett. 1851-ben az egyházjog és az egyháztörténelem tanára s szentszéki ügyész volt. 1852-ben szentszéki ülnökké nevezetett ki. 1859-ben mercyfalvai, 1863-ban temesvári megyei plebános és kerületi esperes lett. Ekkor kezdett szerepelni a vármegyében is annak gyűlésein. Püspökeinek, különösen Bonnáz Sándornak igen kedves embere volt a nagy tudományú, finom műveltségű s buzgó tevékenységű esperes, a kit gyakran meg is látogatott Bonnáz. 1867-ben az egyházjogból doktori vizsgálatot tett. Tudori értekezése: «Az egyházi javak jogsziméről hazánkban», olyan alapos munka volt, hogy az egyetemi theologiai karán kívül is figyelmet keltett a nagy készletű fiatal pap iránt.

Midőn 1868-ban megindultak a kath. autonómiai mozgalmak, egyházmegyéje 1868-ban s 1870-ben őt választotta követté az autonómiai kongresszusra, hol nagyon kitűntette magát s különösen kedvelté lett a püspöki kar előtt, mint alapos készletű, kitűnő előadású szónok. E működésével kezdődik a kath. közélet főembereiivel való érintkezése, kik közül Simor és Haynald biboros érsek, Majláth György, b. Sennyey Pál és a Cziráky grófok, stb., említhetők első sorban.

SCHLAUCH LÖRINCZ BIBOROS, NAGYVÁRADAI PÜSPÖK.